

cooperant

núm.

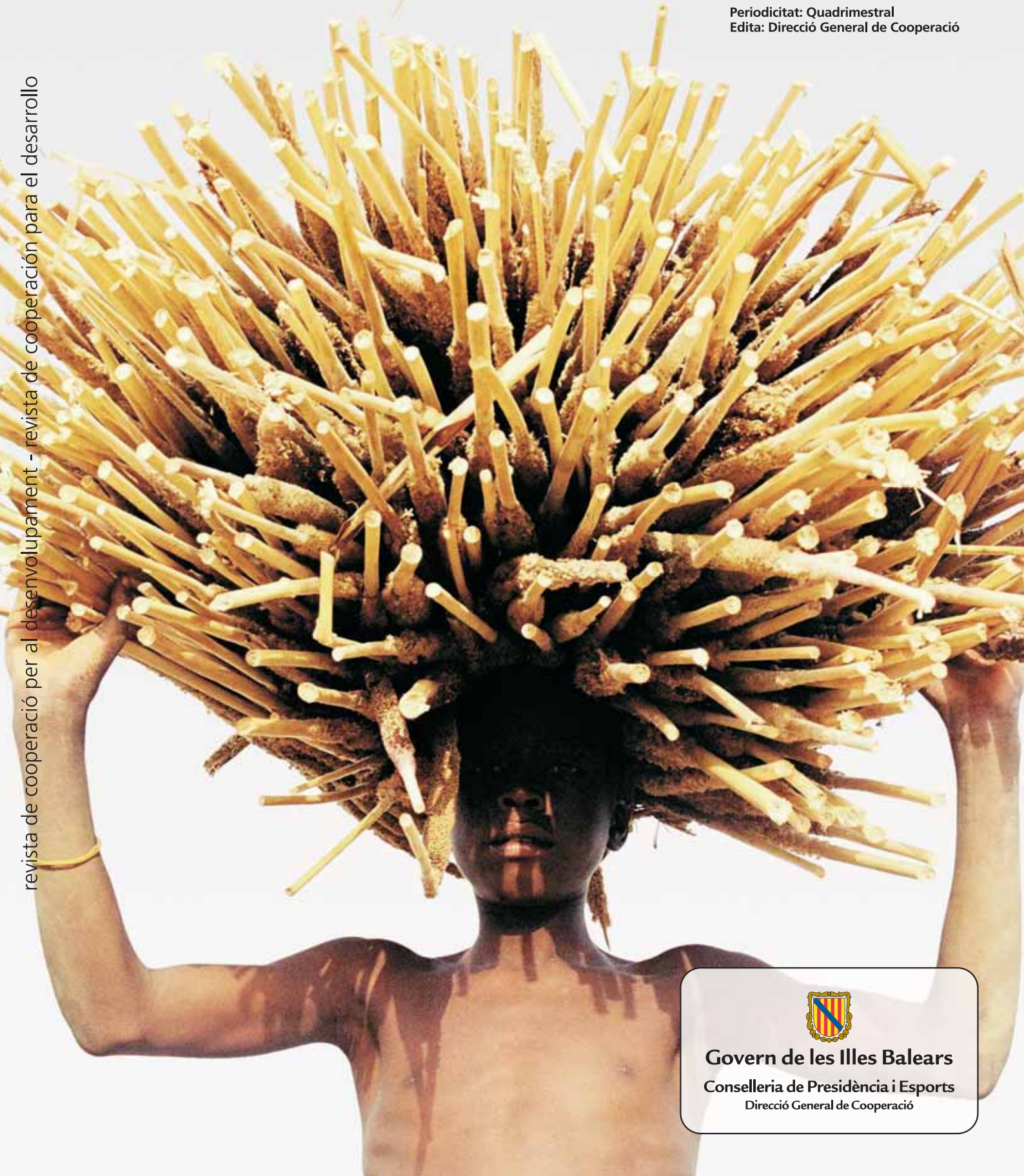
05

Juliol 2005

Periodicitat: Quadrimestral

Edita: Direcció General de Cooperació

revista de cooperació per al desenvolupament - revista de cooperació para el desarrollo

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Presidència i Esports

Direcció General de Cooperació

editorial 3

a peu de foto | a pie de foto 4
ELS POBLES INDÍGENES - *LOS PUEBLOS INDÍGENAS*
LES DONES DE DARFUR - *LAS MUJERES DE DARFUR*

© OIT / M. Crozet

12 *dossier*
MICROCRÈDITS
MICROCRÉDITOS

entrevista 6
FERNANDO CASADO

vocabulari solidari | vocabulario solidario 17

fitxes tècniques | fichas técnicas 18
AYNE ESPANYA-MALLORCA - ENSENYANTS SOLIDARIS
TREBALL SOLIDARI - ASSOCIACIÓ BÒSNIA VIVA

testimonis | testimonios 22
FILANTROPIA I CAUSA SOCIAL
FILANTROPIA Y CAUSA SOCIAL

arreu del món | alrededor del mundo 24
ANANTAPUR

tauler d'anuncis | tablón de anuncios 27

diari de viatge | diario de viaje 29
KACHACHULLO (ETIÒPIA)
KACHACHULLO (ETIOPÍA,)

fogons del món | fogones del mundo 30
EL CAFÉ
EL CAFÉ

amb referències | con referencias 31
enllaços | enlaces

Fundación Vicente Ferrer

Sebastião Salgado

Edita

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Presidència i Esports
Direcció General de Cooperació
<http://dgcooper.caib.es>

Redacció i coordinació
Redacción y coordinación

Elena Ortega
elenaortega@lacomba.com

Traducció al català
Àngels Álvarez Garí

Col·laboren | Colaboran

Maria Alcázar, Joana Barceló, Francisca Berga, Soledad Bescós, Mila Melero, Josep Moscardó, Rodrigo del Pozo, Juan Recio, Toni Sierra.

Portada

Transport de mill. Llogaret d'Illela (Níger).
© OIT / M. Crozet

Disseny i maquetació
Diseño y maquetación

LACOMBA Produccions
www.lacomba.com

Impressió | Impresión

Bahía Indústria Gráfica

Tirada

2.200 exemplars | *ejemplares*

Periodicitat | Periodicidad

Quadrimestral | *Cuatrimestral*

Dipòsit legal | Depósito legal

PM-590-2004

L'ANY DECISIU

Amb la celebració de la cimera del G-8 conclou el primer dels tres esdeveniments que han de fer del 2005 un any determinant per al futur de cents de milions de persones que viuen en la pobresa extrema.

L'acord sorgit de la cimera, de duplicar l'ajuda a Àfrica fins a assolir els 42.000 milions d'euros el 2010, i qualificat de "progrés real i assolible" per Tony Blair, l'han acollit amb tibesa la majoria d'organitzacions humanitàries i de desenvolupament, que creuen que les mesures adoptades pel grup dels vuit són insuficients i arribaran tard.

"Retardar fins al 2010 la concessió de l'ajuda necessària per complir amb els objectius de reducció de la pobresa, suposarà respondre a les necessitats urgents amb cinc anys de retard", assenyala Marta Arias d'Intermón Oxfam. La mesura, que incrementa els diners destinats a l'ajuda al desenvolupament fins al 0,36% del Producte Interior Brut combinat, resta encara lluny del 0,7% compromès pels països desenvolupats fa més de 35 anys.

També es considera insuficient l'anunci de la cancel·lació del deute extern a 18 països pobres, ja que més de 60 països necessiten beneficiar-se amb urgència d'aquesta mesura per assolir els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni el 2015.

El segon esdeveniment, que se celebrarà al setembre, examinarà els avanços i retrocessos produïts al voltant dels vuit Objectius del Mil·lenni. Cinc anys després del compromís adquirit pels 189 països signants de la Declaració del Mil·lenni, els avanços en la lluita contra la pobresa i la fam s'han produït de manera desigual. Si bé a la Xina ha disminuït significativament la població que viu en la pobresa extrema, a Àfrica i a Llatinoamèrica no ha deixat d'augmentar des del 1990. Saber on es falla i què es pot millorar és del que tracta l'informe del Projecte del Mil·lenni, dirigit per l'economista Jeffrey Sachs, sobre el qual els caps de govern dels països integrants de les Nacions Unides han de prendre pròximament decisions transcendents.

Finalment, al desembre, la reunió de l'Organització Mundial del Comerç establirà el sistema de joc comercial dels propers 10 anys, de vital importància per als països en desenvolupament. Caldrà veure, encara, si s'aprovarà la liquidació de les subvencions agrícoles dels països rics als seus productes, que limiten l'exportació de productes agrícoles dels països del Sud i impedeixen el seu desenvolupament.

A més, s'ha declarat el 2005 Any Internacional del Microcrèdit. Aquesta eina és, ara per ara, la més poderosa per combatre la pobresa i empoderar les persones i col·lectius més exclosos. El microfinançament, pel seu paper decisiu per rescatar de la pobresa persones que fins aleshores no tenien la capacitat per encarar-s'hi, ha d'estar en la primera línia de les polítiques de desenvolupament.

EL AÑO DECISIVO

Con la celebración de la cumbre del G-8 concluye el primero de los tres eventos que han de hacer de 2005 un año determinante para el futuro de cientos de millones de personas que viven en la pobreza extrema.

El acuerdo surgido de la cumbre, de duplicar la ayuda a África hasta alcanzar los 42.000 millones de euros en 2010, y calificado de "progreso real y alcanzable" por Tony Blair, ha sido acogido con tibieza por la mayoría de organizaciones humanitarias y de desarrollo, que creen que las medidas adoptadas por el grupo de los ocho son insuficientes y llegarán tarde.

"Retrasar hasta 2010 la concesión de la ayuda necesaria para cumplir con los objetivos de reducción de la pobreza, supondrá responder a las necesidades urgentes con cinco años de retraso", señala Marta Arias de Intermón Oxfam. La medida, que incrementa el dinero destinado a la ayuda al desarrollo hasta el 0,36% del Producto Interior Bruto combinado, queda todavía lejos del 0,7% comprometido por los países desarrollados hace más de 35 años.

También se considera insuficiente el anuncio de la cancelación de la deuda externa a 18 países pobres, pues más de 60 países necesitan beneficiarse con urgencia de esta medida para alcanzar los Objetivos de Desarrollo del Milenio en 2015.

El segundo evento, a celebrar en septiembre, va a examinar los avances y retrocesos producidos en torno a los ocho Objetivos del Milenio. Cinco años después del compromiso adquirido por los 189 países firmantes de la Declaración del Milenio, los avances en la lucha contra la pobreza y el hambre se han producido de forma desigual. Si bien en China ha disminuido significativamente la población que vive en la pobreza extrema, en África y en Latinoamérica no ha dejado de aumentar desde 1990. Saber dónde se está fallando y qué se puede mejorar es de lo que trata el informe del Proyecto del Milenio, dirigido por el economista Jeffrey Sachs, sobre el que los jefes de gobierno de los países integrantes de Naciones Unidas deben de tomar próximamente decisiones trascendentales.

Por último, en diciembre, la reunión de la Organización Mundial del Comercio va a establecer el sistema de juego comercial de los próximos 10 años, de vital importancia para los países en desarrollo. Está por ver, todavía, si se aprobará la liquidación de las subvenciones agrícolas de los países ricos a sus productos, que limitan la exportación de productos agrícolas de los países del Sur e impiden su desarrollo.

Además, 2005 ha sido declarado Año Internacional del Microcrédito. Esta herramienta es, hoy por hoy, la más poderosa para combatir la pobreza y empoderar a las personas y colectivos más excluidos. La microfinanciación, por su papel decisivo en rescatar de la pobreza a personas que hasta entonces no tenían la capacidad para enfrentarse a ella, tiene que estar en la primera línea de las políticas de desarrollo.

ELS POBLES INDÍGENES, ENTRE ELS MÉS POBRES I MARGINATS *LOS PUEBLOS INDÍGENAS, ENTRE LOS MÁS POBRES Y MARGINADOS*

Pot perjudicar els pobles indígenes l'avanç envers els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni? En alguns casos sí.

Així ho indica l'informe del Fòrum Permanent per a les Qüestions Indígenes de les Nacions Unides. La seva presidenta, Victoria Tauli-Corpuz, assenyalava el creixement vertiginós i la vulneració dels drets humans com a causes fonamentals de la pobresa dels indígenes.

La major part dels 370 milions d'indígenes del planeta és pobre. I la seva situació ha empitjorat durant els últims 10 anys, ja que molts han incrementat la població més marginada de les zones urbanes per conformar un grup ètnic que ni pot fer-se enrere ni té massa possibilitats de progrés.

La manera de viure tradicional dels indígenes topa amb el desenvolupament desmesurat que es practica en els territoris que habiten, en forma de talas comercials, projectes de construcció i extracció de recursos a gran escala, pràctiques agrícoles intensives, etc.

Els indicadors que, en alguns països, assenyalen una bona progressió cap als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, no reflecteixen la situació d'aquells pobles indígenes que no foren inclosos en l'elaboració d'aquests objectius. Per això, s'hauria de reformular el concepte tradicional del desenvolupament, entès com a creixement, i comptar amb la plena participació dels pobles indígenes, per frenar la pèrdua de les seves terres i recursos, no augmentar els seus nivells de pobresa i evitar la desaparició de les seves cultures i idiomes.

¿Puede el avance hacia los Objetivos de Desarrollo del Milenio estar perjudicando a los pueblos indígenas? En algunos casos sí.

Así lo indica el informe del Foro Permanente para las Cuestiones Indígenas de las Naciones Unidas. Su presidenta, Victoria Tauli-Corpuz, señala al desarrollo vertiginoso y la vulneración de los derechos humanos como las causas fundamentales de la pobreza de los indígenas.

La mayor parte de los 370 millones de indígenas del planeta es pobre. Y su situación ha empeorado en los últimos 10 años, incrementando muchos de ellos la población más marginada de las zonas urbanas y conformando un grupo étnico, que ni puede volver atrás ni tiene demasiadas posibilidades de adelanto.

El modo de vida tradicional de los indígenas choca con el desarrollo desaforado que se practica en los territorios que habitan, en forma de talas comerciales, proyectos de construcción y extracción de recursos a gran escala, prácticas agrícolas intensivas, etc.

Los indicadores que, en ciertos países, señalan una buena progresión hacia los Objetivos de Desarrollo del Milenio, no reflejan la situación de aquellos pueblos indígenas que no fueron incluidos en la elaboración de estos objetivos. Por ello, se debería reformular el concepto tradicional del desarrollo, entendido como crecimiento, y contar con la plena participación de los pueblos indígenas, para frenar la pérdida de sus tierras y recursos, no aumentar sus niveles de pobreza y evitar la desaparición de sus culturas e idiomas.

LES DONES DE DARFUR *LAS MUJERES DE DARFUR*

Quan les dones i les nines refugiades en els camps de desplaçats de Darfur surten a cercar llenya, aigua o algun aliment, corren el perill de ser maltractades i violades pels *janjawid*, milicians àrabs. En el camp de Zam Zam, a uns quants quilòmetres de la capital de Darfur Nord, Al Fasher, sobreviuen uns 25.000 desplaçats, dones la gran majoria, que tenen cura dels fills i familiars.

Qualificada com la major catàstrofe humanitària dels nostres dies, a Darfur no sols hi ha problemes per fer arribar l'ajuda humanitària, sinó també per mantenir la seguretat dels desplaçats i els treballadors humanitaris. Aquest conflicte, que ha causat almenys 180.000 morts i més de dos milions de desplaçats, s'entaula entre la població de pastors nòmades d'ascendència àrab i l'africana negra, dedicada a l'agricultura. Des de febrer de 2003, les milícies àrabs, protegides pel govern sudanès, han anat aplicant operacions de terra cremada i han expulsat de les seves terres els grups africans majoritaris: els zaghawa, els fur i els masalit, davant la inoperància de la comunitat internacional.

La inseguretat que regna a la regió dificulta el retorn dels desplaçats als seus llogarets. I si el retorn no es produeix en breu, passarà la temporada de la sembra i centenars de milers de persones tornaran a dependre, en el millor dels casos, de l'ajuda humanitària un any més

Quando las mujeres y niñas refugiadas en los campos de desplazados de Darfur salen a buscar leña, agua o algún alimento, corren el peligro de ser maltratadas y violadas por los *janjawid*, milicianos árabes. En el campo de Zam Zam, a pocos kilómetros de la capital de Darfur Norte, Al Fasher, sobreviven unos 25.000 desplazados, mujeres en su mayoría, al cuidado de hijos y familiares.

Calificada como la mayor catástrofe humanitaria de nuestros días, en Darfur no sólo hay problemas para hacer llegar la ayuda humanitaria, sino también para mantener la seguridad de los desplazados y los trabajadores humanitarios. Este conflicto, que ha causado al menos 180.000 muertos y más de dos millones de desplazados, se libra entre la población de pastores nómadas de ascendencia árabe y la africana negra, dedicada a la agricultura. Desde febrero de 2003, las milicias árabes, respaldadas por el gobierno sudanés, han venido aplicando operaciones de tierra quemada, expulsando de sus tierras a los grupos africanos mayoritarios: los zaghawa, los fur y los masalit, ante la inoperancia de la comunidad internacional.

La inseguridad que reina en la región dificulta el retorno de los desplazados a sus aldeas. Y si el regreso no se produce en breve, pasará la temporada de la siembra y cientos de miles de personas volverán a depender, en el mejor de los casos, de la ayuda humanitaria un año más.

SENSE EXCUSES SIN EXCUSAS

Fernando Casado, coordinador de la Campaña del Mil·lenni de les Nacions Unides a Espanya, ens recorda que el 2005 serà un any crucial per a la conquesta dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, i que la societat civil hi tindrà un paper decisiu.

Fernando Casado, coordinador de la Campaña del Milenio de Naciones Unidas en España, nos recuerda que 2005 va a ser un año crucial para la conquista de los Objetivos de Desarrollo del Milenio, y que la sociedad civil está llamada a jugar un papel decisivo.

Cooperant – Som la primera generació que pot eradicar la pobresa en el món?

¿Somos la primera generación que puede erradicar la pobreza en el mundo?

Fernando Casado – És així, mai no hem estat tan prop d'aconseguir-ho. Tenim els recursos econòmics i tecnològics, i els coneixements necessaris per eradicar la pobresa extrema i acabar amb la misèria. A més, tenim la responsabilitat de fer-ho. El nostre govern, juntament amb el d'altres 188 països, subscribí l'any 2000, al si de les Nacions Unides, la Declaració del Mil·lenni, on es comprometia a millorar la situació de centenars de milions de persones a través d'uns objectius concrets: els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni.

Si som capaços d'assolir aquests Objectius, en un termini de 10 anys més de 500 milions de persones seran rescataades de la pobresa extrema i més de 300 milions deixaran de passar fam. En comptes de morir abans de complir els cinc anys, 30 milions de nins se salvaran, i també salvaran la vida més de dos milions de mares. A més, 350 milions de persones podran tenir accés a l'aigua potable i 650 milions de persones es beneficiaran de serveis de sanejament bàsic. I centenars de milions de nines i dones aniran a l'escola, tindran més oportunitats econòmiques i polítiques, i gaudiran de més protecció i seguretat.

Así es, nunca hemos estado tan cerca de conseguirlo. Poseemos los recursos económicos y tecnológicos, y los conocimientos necesarios para erradicar la pobreza extrema y acabar con la miseria. Además, tenemos la responsabilidad de hacerlo. Nuestro gobierno, junto con el de otros 188 países, suscribió en el año 2000, en el seno de Naciones Unidas, la Declaración del Milenio, donde se comprometía a mejorar la situación de cientos de millones de personas a través de unos objetivos concretos: los Objetivos de Desarrollo del Milenio.

Si somos capaces de alcanzar estos Objetivos, en el plazo de 10 años más de 500 millones de personas serán rescatadas de la pobreza extrema y más de 300 millones dejarán de pasar hambre. En lugar de morir antes de cumplir los cinco años, 30 millones de niños se salvarán, y también salvarán la vida más de dos millones de madres. Además, 350 millones de personas podrán tener acceso al agua potable y 650 millones de personas se beneficiarán de servicios de saneamiento básico. Y centenares de millones de niñas y mujeres irán a la escuela, tendrán más oportunidades económicas y políticas, y gozarán de mayor protección y seguridad.

C. – Per què les Nacions Unides no poden aconseguir en solitari els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni?

¿Por qué Naciones Unidas no puede lograr en solitario los Objetivos de Desarrollo del Milenio?

F.C. – Assolir els Objectius del Mil·lenni no està a les nostres mans. Els Objectius s'han d'aconseguir a cada país, amb l'esforç conjunt dels ciutadans i els governs. La pressió que la societat civil exerceixi sobre els

governos perquè es compleixin els seus compromisos, serà essencial per aconseguir els Objectius. Perquè el seu èxit passa per situar-los en el centre de les polítiques locals, nacionals i internacionals. Aquest és el leitmotiv de la Campanya del Mil·lenni: promoure la participació social i l'actuació política. El lema de la nostra campanya a Europa, *Sense excuses fins al 2015!*, no pot ser més eloqüent.

Alcanzar los Objetivos del Milenio no está en nuestras manos. Éstos deben conseguirse en cada país, con el esfuerzo conjunto de los ciudadanos y los gobiernos. La presión que la sociedad civil ejerza sobre los gobiernos para que cumplan sus compromisos, será esencial para lograr los Objetivos. Porque su éxito pasa por situarlos en el centro de las políticas locales, nacionales e internacionales. Éste es el leitmotiv de la Campaña del Milenio: promover la participación social y la actuación política. El lema de nuestra campaña en Europa, ¡Sin excusas hasta el 2015!, no puede ser más elocuente.

C. – Per què ens hem de prendre seriosament els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, si fins ara han fracassat els anteriors compromisos per alliberar la humanitat de la fam i de la pobresa? Què tenen de nou aquests Objectius?

¿Por qué tenemos que tomarnos en serio los Objetivos de Desarrollo del Milenio, si hasta ahora han fracasado los anteriores compromisos para liberar a la humanidad del hambre y de la pobreza? ¿Qué tienen estos Objetivos de novedoso?

F.C. – Perquè per primera vegada duen implícit un pacte global, que vincula tant els països rics com els pobres, l'ONU, la societat civil i institucions claus per al desenvolupament, com són el Banc Mundial o el Fons Monetari Internacional (que ara hauran de prestar de forma inequívoca el seu suport financer al desenvolupament social).

Perquè els Objectius són realitzables i es poden finançar. De fet, per assolir-los n'hi hauria prou amb una dècima part dels centenars de milers de milions que s'inverteixen

UN / Photo DPI

a l'Iraq i en la guerra al terrorisme. Organismes com ara l'UNICEF, el Banc Mundial i l'Organització Mundial de la Salut estimen que per a la consecució de la major part dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni el 2015, es requerirà duplicar el nivell actual de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament, que se situarà entorn del tan reclamat 0,7% del PIB de cada país. Perquè les organitzacions no governamentals de desenvolupament s'han dedicat durant massa temps al desenvolupament en solitari, fins i tot competint en la recerca de fons. Ara, veiem com moviments de naturalesa molt diversa: organitzacions a favor dels drets humans, grups ecologistes, moviments per a la defensa de la dona, moviments per la pau, grups sindicals, fins i tot autoritats locals i parlamentaris, s'han reunit entorn d'aquests Objectius. I, a pesar que han estat objecte de crítiques (pel fet de considerar-los massa tímids), la majoria d'organitzacions els ha adoptat i inserit dins les seves peticions de millores alternatives de desenvolupament.

Porque por primera vez llevan implícito un pacto global, que vincula tanto a los países ricos como a los pobres, a la ONU, a la sociedad civil y a instituciones claves para el desarrollo, como son el Banco Mundial o el Fondo Monetario Internacional (que ahora deberán prestar de forma inequívoca su apoyo financiero al desarrollo social).

Porque los Objetivos son realizables y se pueden financiar. De hecho, para alcanzarlos bastaría con una décima parte de los cientos de miles de millones que se invierten en Irak y en la guerra al terrorismo. Organismos como Unicef, el Banco Mundial y la Organización Mundial de la Salud estiman que para la consecución de la mayor parte de los Objetivos de Desarrollo del Milenio en 2015, se requerirá duplicar el nivel actual de la Ayuda Oficial al Desarrollo, que vendrá a situarse en torno al tan reclamado 0,7% del PIB de cada país.

Porque las organizaciones no gubernamentales de desarrollo han estado demasiado tiempo dedicándose al desarrollo en solitario, incluso compitiendo en la búsqueda de fondos. Ahora, vemos como movimientos de naturaleza muy diversa: organizaciones a favor de los derechos humanos, grupos ecologistas, movimientos para la defensa de la mujer, movimientos por la paz, grupos sindicales, incluso autoridades locales y parlamentarios, se han reunido en torno a estos Objetivos. Y, pese a que han sido objeto de críticas (por considerarlos demasiado tímidos), la gran mayoría de organizaciones los ha adoptado e insertado dentro de sus peticiones de mejores alternativas de desarrollo.

C. – Com es mesura l'avanç cap als Objectius del Mil·lenni? Anem ben encaminats per assolir-los?

¿Cómo se mide el avance hacia los Objetivos del Milenio? ¿Estamos bien encaminados para su consecución?

F.C. – Aquesta és una altra gran novetat de l'agenda del desenvolupament: els Objectius es poden computar. Cada objectiu té una sèrie de metes (18), associades a uns indicadors (48), que permeten avaluar l'eficàcia de les políti-

UNCDF / Adam Rogers

ques dissenyades i corregir les desviacions.

En conjunt, sembla que des de 1990 anem ben encaminats per reduir la pobresa d'ingressos el 2015. Però la situació és més complexa i menys satisfactòria. Actualment, 1.200 milions de persones lluiten cada dia per sobreviure amb menys d'un dòlar al dia; gairebé el mateix nombre que fa una dècada. Si s'exclou la Xina, on pràcticament s'ha reduït a la meitat el nombre de persones que viuen en situació de pobresa extrema, s'observen grans disparitats entre els països (el nombre de pobres d'ingressos a l'Àfrica subsahariana, l'Àsia meridional i Llatinoamèrica ha augmentat en uns 10 milions cada any, des de 1990) i fins i tot dins les seves fronteres (a la Xina encara queden grans bosses de pobresa a l'interior del seu territori). El progrés en la consecució de la resta d'Objectius tampoc no és suficient. En el cas de l'educació, tot i que la diferència entre ambdós sexes s'ha reduït a la meitat, si no es quadruplica el ritme de progrés, no es complirà l'objectiu de garantir l'educació de tots els nins el 2015.

I, desgraciadament, l'epidèmia de la sida, el ressorgiment d'altres malalties (com el paludisme i la tuberculosi) i les insuficiències en els serveis sanitaris han empitjorat sensiblement la situació de milions de persones al llarg de la darrera dècada.

Ésta es otra gran novedad de la agenda del desarrollo: los Objetivos pueden computarse. Cada objetivo tiene una serie de metas (18), asociadas a unos indicadores (48), que permiten evaluar la eficacia de las políticas diseñadas y corregir las desviaciones.

En conjunto, parece que desde 1990 estamos bien encaminados para reducir la pobreza de ingresos en 2015. Pero la situación es más compleja y menos satisfactoria. Actualmente, 1.200 millones de personas luchan todos los días por sobrevivir con menos de un dólar al día; casi el mismo número que hace una década. Si se excluye a China, donde prácticamente se ha reducido a la mitad el número de personas que viven en situación de pobreza extrema, se observan grandes disparidades entre los países (el número de pobres de ingresos en África subsahariana, Asia Meridional y Latinoamérica ha aumentado en unos 10 millones cada año, desde 1990) e incluso dentro de sus fronteras (en China todavía quedan grandes bolsas de pobreza en el interior de su territorio). El progreso en la consecución de los demás Objetivos tampoco es suficiente. En el caso de la educación, aunque la brecha entre ambos sexos se ha reducido a la mitad, si no se cuadruplica el ritmo de progreso, no se cumplirá el objetivo

de garantir la educació de tots els nens en 2015. Y, desgraciadament, la epidemia del sida, el resurgimiento de otras enfermedades (como el paludismo y la tuberculosis) y las insuficiencias en los servicios sanitarios han empeorado sensiblemente la situación de millones de personas en la última década.

C. – Cinc anys després de la Declaració del Mil·lenni, la impressió sobre el progrés dels Objectius del Mil·lenni és més aviat desoladora. S'ha de donar un cop de timó?

Cinco años después de la Declaración del Milenio, la impresión sobre el progreso de los Objetivos del Milenio es más bien desoladora. ¿Hay que dar un golpe de timón?

F.C. – Per descomptat. Si es continués així amb prou feines s'assolirien uns quants Objectius, i això, en els països millor encaminats. Amb tot, hauríem de deixar de banda el pessimisme i tenir present que els Objectius són realitzables. És vertaderament necessari passar a l'acció. Aquesta és la proposta dels 265 experts del desenvolupament, liderats per Jeffrey Sachs, en el seu recent informe o pla pràctic per aconseguir els Objectius del Mil·lenni. I el 2005 ha estat escollit com un any d'acció, perquè és un any crucial, no només per la urgent necessitat de començar amb èxit el decenni cap al 2015, sinó perquè a més està marcat per tres esdeveniments de màxima importància:

La Cimera del G-8 del mes de juliol, amb dos temes centrals a l'agenda: la pobresa a Àfrica i el canvi climàtic del planeta. La Cimera del Mil·lenni +5 el setembre a les Nacions Unides, on el secretari general presentarà un informe sobre el progrés en la consecució dels Objectius i les mancances detectades per aconseguir-los. I el mes de desembre, la reunió de l'Organització Mundial del Comerç, que establirà el model comercial dels propers 10 anys; del qual dependrà en una gran part el futur de milers de milions de persones.

La pressió que puguin exercir els ciutadans durant aquest any pot ser determinant per donar aquest cop de timó. Perquè no hi ha temps a perdre, ens queden uns quants mesos, abans que els Objectius del Mil·lenni passin a ser irrealitzables. Precisament, per cridar l'atenció dels líders mundials sobre la urgència de la situació s'han convocat mobilitzacions massives a tot el món, els dies previs a aquests esdeveniments. A Espanya, s'organitzaran a través de la Crida Mundial Contra la Pobresa, que té com a lema *Pobresa Zero Sense Excuses* i està formada per les campanyes *Qui Deu a Qui*, *Pobresa Zero* de la CONGDE i sindicats, associacions de dones, associacions de joves, plataformes de drets humans, etc.

Desde luego que sí. De seguir así apenas se alcanzarían unos pocos Objetivos, y eso, en los países mejor encaminados. Sin embargo, deberíamos dejar de lado el pesimismo y tener presente que los Objetivos son realizables. Lo verdaderamente necesario es pasar a la acción. Ésta es la propuesta de los 265 expertos del desarrollo, liderados por Jeffrey Sachs, en su reciente informe o plan práctico para conseguir los Objetivos del Milenio. Y 2005 ha sido escogido como un año de acción, por ser un año crucial, no sólo por la urgente necesidad de empezar con éxito el decenio hacia 2015, sino porque además está marcado por tres eventos de máxima importancia:

La Cumbre del G-8 del mes de julio, con dos temas cen-

trales en la agenda: la pobreza en África y el cambio climático del planeta. La Cumbre del Milenio + 5 en septiembre en Naciones Unidas, donde el secretario general presentará un informe sobre el progreso en la consecución de los Objetivos y las carencias detectadas para lograrlos. Y en diciembre, la reunión de la Organización Mundial del Comercio, que establecerá el modelo comer-

Guillermo Figueroa

cial de los próximos 10 años; del que va a depender en gran parte el futuro de miles de millones de personas. La presión que puedan ejercer los ciudadanos durante este año puede ser determinante para dar ese golpe de timón. Porque no hay tiempo que perder, nos quedan unos pocos meses, antes de que los Objetivos del Milenio pasen a ser irrealizables. Precisamente, para llamar la atención de los líderes mundiales sobre la urgencia de la situación se han convocado movilizaciones masivas en todo el mundo, en los días previos a estos eventos. En España, estarán organizadas a través de la Llamada

Mundial Contra la Pobreza, que tiene como lema Pobreza Cero Sin Excusas y está formada por las campañas Quién Debe a Quién, Pobreza Cero de la CONGDE y sindicatos, asociaciones de mujeres, asociaciones de jóvenes, plataformas de derechos humanos, etc.

C. – Com es desenvolupa la Campanya del Mil·lenni en el nostre país?

¿Cómo se desarrolla la Campaña del Milenio en nuestro país?

F.C. – Doncs fonamentalment donant a conèixer la responsabilitat que tenim respecte a l'Objectiu 8, on s'estableix un pacte global per eradicar la pobresa i les seves causes implícites. En aquest pacte, els països pobres es comprometen a enfortir la governança, les institucions i les polítiques al desenvolupament. Mentrestant, els països rics ens obliguem a aportar més ajuda oficial al desenvolupament, amb garanties de qualitat (els crèdits FAD, per exemple, no s'ajusten a una ajuda al desenvolupament de qualitat), a condonar el deute extern, d'una manera especial als 49 països menys desenvolupats, i a incrementar el comerç i la transferència de tecnologia als països pobres, la qual cosa implica disminuir els subsidis i les tarifes que discriminen i impedeixen el creixement dels països pobres.

Casos com el del cacau a Ghana són desgraciadament massa habituals. Ghana exporta els seus grans de cacau lliures de drets a Europa, però ha de pagar un aranzel de més del 25% si exporta xocolata elaborada; d'aquesta manera, la transformació d'aliments es trasllada a Europa i Ghana queda privada d'una indústria que podria aju-

dar-la a escapar de la pobresa. Per cada euro que destinem a l'ajuda al desenvolupament, n'invertim sis més per protegir-nos dels productes dels països en desenvolupament.

Si la Campanya del Mil·lenni és necessària en els països desenvolupats és perquè no hem complit la nostra part del pacte. I no podem continuar exigint als països pobres que aconseguixin els set Objectius si eludim les nostres responsabilitats. Avui, només cinc països –Suècia, Dinamarca, Noruega, Holanda i Luxemburg– podrien formar part del G-0,7%, el grup que destina el 0,7% o més a Ajuda Oficial al Desenvolupament. Espanya s'ha compromès a arribar a aquest percentatge el 2012.

Pues fundamentalmente dando a conocer la responsabilidad que tenemos respecto al Objetivo 8, donde se establece un pacto global para erradicar la pobreza y sus causas implícitas. En este pacto, los países pobres se comprometen a fortalecer la gobernanza, las instituciones y las políticas al desarrollo. Mientras, los países ricos nos obligamos a aportar más ayuda oficial al desarrollo, con garantías de calidad (los créditos FAD, por ejemplo, no se ajustan a una ayuda al desarrollo de calidad), a condonar la deuda externa, en especial a los 49 países menos desarrollados, y a incrementar el comercio y la transferencia de tecnología a los países pobres, lo que implica disminuir los subsidios y las tarifas que discriminan e impiden el crecimiento de los países pobres.

Casos como el del cacao en Ghana son desgraciadamente demasiado habituales. Ghana exporta sus granos de cacao libres de derechos a Europa, pero tiene que pagar un arancel de más del 25% cuando exporta chocolate elaborado; de este modo, la transformación de alimentos se

Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, que s'han de fer realitat entre 1990 i 2015, són:

- reduir a la meitat la pobresa extrema i la fam
- aconseguir l'ensenyament primari universal
- promoure la igualtat entre els sexes
- reduir en dues terceres parts la mortalitat dels menors de cinc anys
- reduir la mortalitat materna en tres quartes parts
- aturar la propagació del VIH/SIDA, el paludisme i la tuberculosi
- garantir la sostenibilitat del medi ambient
- fomentar una associació mundial per al desenvolupament, amb metes per a l'assistència, el comerç i l'alleviament de la càrrega del deute

Los Objetivos de Desarrollo del Milenio, que se han de hacer realidad entre 1990 y 2015, son:

- reducir a la mitad la pobreza extrema y el hambre
- lograr la enseñanza primaria universal
- promover la igualdad entre los sexos
- reducir en dos terceras partes la mortalidad de los menores de cinco años
- reducir la mortalidad materna en tres cuartas partes
- detener la propagación del VIH/SIDA, el paludismo y la tuberculosis
- garantizar la sostenibilidad del medio ambiente
- fomentar una asociación mundial para el desarrollo, con metas para la asistencia, el comercio y el alivio de la carga de la deuda

traslada a Europa y Ghana queda privada de una industria que podría ayudarla a escapar de la pobreza. Por cada euro que destinamos a la ayuda al desarrollo, invertimos seis más para protegernos de los productos de los países en desarrollo.

Si la Campaña del Milenio es necesaria en los países desarrollados es porque no hemos cumplido con nuestra parte del pacto. Y no podemos seguir exigiendo a los países pobres que logren los siete Objetivos si eludimos nuestras responsabilidades. Hoy, sólo 5 países –Suecia, Dinamarca, Noruega, Holanda y Luxemburgo– podrían formar parte del G-0,7%, el grupo que destina el 0,7% o más a Ayuda Oficial al Desarrollo. España se ha comprometido a llegar a ese porcentaje en 2012.

C. – No hi ha excuses?**¿No hay excusas?**

F.C. – Temo que no. Quan ens referim als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni hauriem de tenir present l'enorme quantitat de vides humanes que hi estan vinculades. Darrere les xifres que manegem quan parlem d'aquest o d'aquell altre objectiu, hi ha les vides i les esperances de milions de persones, de centenars de milions de persones, que ja no poden esperar més.

No podem permetre que una altra generació dels països en desenvolupament creixi sense rebre educació, o que milions de persones de l'Àfrica subsahariana esperin 180 anys per aconseguir algun dels principals Objectius del Mil·lenni.

Exhibint una banda blanca en senyal de suport a la lluita contra la pobresa, acudint a les mobilitzacions convocades per la plataforma Pobresa Zero Sense Excuses o firmitant els missatges dirigits als líders polítics per tal que compleixin els seus compromisos, anirem guanyant els primers assalts en el combat a la pobresa extrema. No deixem passar l'oportunitat de vèncer-lo.

Me temo que no. Cuando nos referimos a los Objetivos de Desarrollo del Milenio deberíamos tener presente la enorme cantidad de vidas humanas que están vinculadas a ellos. Detrás de las cifras que manejamos al hablar de éste o aquel objetivo, están las vidas y las esperanzas de millones de personas, de cientos de millones de personas, que ya no pueden esperar más.

No podemos permitir que otra generación de los países en desarrollo crezca sin recibir educación, o que millones de personas de África subsahariana aguarden 180 años para alcanzar alguno de los principales Objetivos del Milenio. Exhibiendo una banda blanca en señal de apoyo a la

lucha contra la pobreza, acudiendo a las movilizaciones convocadas por la plataforma Pobreza Cero Sin Excusas o firmando los mensajes dirigidos a los líderes políticos para que cumplan sus compromisos, estaremos ganando los primeros asaltos en el combate a la pobreza extrema. No dejemos pasar la oportunidad de vencerlo.

www.sinexcusas2015.org

UNCDF / Adam Rogers

MICR

El microcrèdit ha produït una revolució en el camp de la cooperació al desenvolupament. Deixar una petita quantitat de diners a persones amb pocs recursos, per tal que puguin invertir-los en les ocupacions que els permetin sobreviure a ells i a les seves famílies, ha suposat un enorme avanç per a milions de persones pobres a tot el món.

El microcrédito ha supuesto una revolución en el campo de la cooperación al desarrollo. Prestar una pequeña cantidad de dinero a personas con pocos recursos, para que puedan invertirlo en las ocupaciones que les permiten sobrevivir a ellos y sus familias, ha significado un enorme avance para millones de personas pobres en todo el mundo.

CRÈDITS

CRÉDITOS

El 1976, el professor d'economia bengalí Muhammad Yunus, atorgà els primers microcrèdits amb la creença ferma que la gent pobre sempre paga els seus deutes. La confiança en el client és el fonament del sistema microfinancer, com ho va ser el *credendum* (de *credere*, que significa creure o confiar) a l'edat mitjana, als inicis de la banca comercial.

Això no obstant, avui en dia, només el 25% dels clients potencials en el món són atesos pels bancs i institucions financeres oficials i, com que el 80% dels seus negocis procedeixen del 20% dels clients amb més capital, ningú no s'ha d'estranyar de la seva falta d'interès per les persones amb rendes baixes. L'enorme dificultat d'accés de les persones pobres als bancs convencionals portà, durant la dècada dels anys setanta, a la creació d'un sistema financer innovador: el microfinançament. Els programes experimentals a Àsia, l'Amèrica Llatina i Àfrica demostraren que, en comunitats amb escassos recursos, les persones eren capaces de pagar puntualment els seus préstecs i interessos, i fins i tot estalviar alguns diners, quan els serveis financers es dissenyaven a mida.

Aquest nou enfocament girà al revés el sistema financer convencional. Si, habitualment, els bancs deixaven diners als rics, les entitats microfinanceres en començaren a prestar als pobres. Si els bancs en deixaven als homes, ells en prestaren a les dones. Si els bancs concedien préstecs grossos, ells concediren préstecs petits. Si els bancs exigien garantia, els seus préstecs no la requerien. Si els bancs demanaven tràmits llargs, gent analfabeta podia fàcilment tramitar els seus préstecs. Si els clients havien d'acudir als bancs, el microcrèdit anava als clients.

Durant els anys vuitanta i noranta, el sector del microfinançament continuà creixent i avui s'estima que uns 55 milions de clients de tot el món (en famílies de cinc membres assolirien uns 275 milions de persones) es beneficien dels seus serveis. Les institucions microfinanceres s'han multiplicat i han diversificat els seus productes, tot

© OIT / M. Crozet

En 1976, el profesor de economía bengalí Muhammad Yunus, otorgó los primeros microcréditos bajo la firme creencia de que la gente pobre siempre paga sus deudas. La confianza en el cliente es el fundamento del sistema microfinanciero, como lo fuera el *credendum* (de *credere*, que significa creer o confiar) en la edad media, en los inicios de la banca comercial.

Sin embargo, hoy en día, sólo el 25% de los clientes potenciales en el mundo son atendidos por los bancos e instituciones financieras oficiales y, como el 80% de sus negocios procede del 20% de los clientes con mayor capital, no hay que extrañarse de su falta de interés por las personas con rentas bajas. La enorme dificultad de acceso de las personas pobres a los bancos convencionales llevó, en la década de los años setenta, a la creación de un sistema financiero innovador: la microfinanciación. Los programas experimentales en Asia, América Latina y África demostraron que, en comunidades con escasos recursos, las personas eran capaces de pagar puntualmente sus préstamos e intereses, e incluso ahorrar algún dinero, cuando los servicios financieros estaban diseñados a su medida.

Este nuevo enfoque dio la vuelta al sistema financiero convencional. Si, habitualmente, los bancos les prestaban a los ricos, las entidades microfinancieras empezaron a prestar a los pobres. Si los bancos les prestaban a los hombres, ellos prestaron a las mujeres. Si los bancos concedían préstamos grandes, ellos concedieron préstamos pequeños. Si los bancos exigían garantía, sus préstamos no la requerían. Si los bancos demandaban largos trámites, gente analfabeta podía fácilmente tramitar sus préstamos. Si los clientes habían de acudir a los bancos, el microcrédito iba a los clientes.

Durante los años ochenta y noventa, el sector de la microfinanciación continuó creciendo y hoy se estima que unos 55 millones de clientes de todo el mundo (en familias de cinco miembros alcanzarían a unos 275 millones de personas) se benefician de sus servicios. Las instituciones microfinancieras se han

oferint préstecs per a l'educació, assegurances de vida, mútues mèdiques, fons de pensions per a la jubilació, etc.

D'entre els diversos sistemes microfinancers tal vegada el més representatiu sigui el banc de pobres, exemplificat pel Banc Grameen. Però hi ha altres models, com els basats en fons rotatoris, en què els usuaris obtenen préstecs d'un fons comú per torn; els bancs de llogaret o associacions de crèdit i estalvi gestionats per la comunitat mateixa i amb un capital inicial que procedeix d'alguna institució o organització; les unions de crèdit on les persones amb algun vincle comú reuneixen els seus estalvis per proporcionar-se crèdits a un interès convenient; els bancs comunitaris, les cooperatives, les associacions d'estalvis, etc. Molts no són més que sistemes d'estalvi i crèdit tradicionals, com la tontina de l'Àfrica subsahariana,

multiplicado y han diversificado sus productos, ofreciendo préstamos para la educación, seguros de vida, mutuas médicas, fondos de pensiones para la jubilación, etc.

Entre los diversos sistemas microfinancieros quizás el más representativo sea el banco de pobres, ejemplificado por el Banco Grameen. Pero existen otros modelos, como los basados en fondos rotatorios, en el que los usuarios obtienen préstamos de un fondo común por turno; los bancos de aldea o asociaciones de crédito y ahorro gestionados por la propia comunidad y cuyo capital inicial procede de alguna institución u organización; las uniones de crédito donde las personas unidas por algún lazo común reúnen sus ahorros para proporcionarse créditos a un interés conveniente; los bancos comunitarios, las cooperativas, las asociaciones de ahorros, etc.

© OIT / J. Maillard

Fundación Vicente Ferrer

que les organitzacions no governamentals prefereixen consolidar abans d'instaurar nous sistemes.

Tan important com obtenir un petit crèdit és proporcionar un lloc segur als estalvis. A Ghana i a Moçambic, per exemple, les venedores dels mercats paguen agents per posar en lloc segur els seus petits guanys. Perquè fins i tot les persones amb menys recursos arraconen alguns diners per a despeses inesperades. Per aquesta raó, moltes organitzacions de microcrèdit han incorporat al seu sistema de crèdit un component obligatori o voluntari d'estalvi.

Muchos de ellos no son más que sistemas de ahorro y crédito tradicionales, como la tontina del África subsahariana, que las organizaciones no gubernamentales prefieren consolidar antes que instaurar sistemas nuevos.

Tan importante como obtener un pequeño crédito es proporcionar un lugar seguro para los ahorros. En Ghana y Mozambique, por ejemplo, las vendedoras de los mercados pagan a agentes para poner a buen recaudo sus pequeñas ganancias. Porque incluso las personas con menos recursos apartan algún dinero para gastos inesperados. Por esta razón, muchas organizaciones de microcrédito han incorporado a su sistema de crédito un componente obligatorio o voluntario de ahorro.

“L'eina que permet la revolució econòmica des de sota” (John Hatch, promotor dels bancs comunitaris FINCA)

Les persones amb escassos recursos, del món rural i urbà, són els clients potencials de les institucions microfinanceres. Durant segles, els pagesos acudiren als prestadors i als terratinents en els moments de més necessitat, a pesar que els alts interessos els esclavitzaven i els sumien en un estat de major pobresa. Obtenir diners per a la compra de llavors, fertilitzants, bestiar, per contractar jornalers, amb uns interessos de préstec raonables, ha suposat un gran alliberament per a milions de persones que viuen a les zones rurals. El mateix es pot dir dels pobres que viuen en

“La herramienta que permite la revolución económica desde abajo” (John Hatch, promotor de los bancos comunitarios FINCA)

Las personas con escasos recursos, del mundo rural y urbano, son los clientes potenciales de las instituciones microfinancieras. Durante siglos, los campesinos acudieron a los prestamistas y a los terratenientes en los momentos de mayor necesidad, pese a que los altos intereses les esclavizaban y les sumían en un estado de mayor pobreza. Obtener dinero para la compra de semillas, fertilizantes, ganado, para contratar a jornaleros, con unos intereses de préstamo razonables, ha supuesto una gran liberación

zones urbanes i que aixequen el cap si aconseguen un petit capital per tirar endavant els seus negocis de supervivència (transport, reparació de màquines, fusteria, ferreria, producció i venda de menjar, filats, artesanía, etc.).

Saber si aquests serveis financers arriben als més pobres d'entre els pobres és la qüestió que centra l'actual debat sobre els microcrèdits. El Banc Grameen, per exemple, finança autoocupacions als captaires de Bangla Desh, que amb un préstec petitíssim venen dolços en comptes de demanar almoïna. I és que les famílies que viuen en situació de pobresa extrema, amb menys d'un dòlar al dia per càpita, estan atrapades i no tenen les oportunitats que té una família que viu amb tres dòlars diaris per càpita, on els fills aniran pro-

para millones de personas que viven en las zonas rurales. Lo mismo puede decirse de los pobres que habitan en zonas urbanas y que salen a flote al conseguir un pequeño capital para llevar adelante sus negocios de supervivencia (transporte, reparación de máquinas, carpintería, herrería, producción y venta de comida, hilados, artesanía, etc.).

Saber si estos servicios financieros llegan a los más pobres de entre los pobres es la cuestión que centra el actual debate sobre los microcréditos. El Banco Grameen, por ejemplo, financia autoempleos a los mendigos de Bangladesh, que con un pequeñísimo préstamo venden dulces en lugar de pedir limosna. Y es que las familias que viven en la pobreza extrema, con menos de un dólar al día per cápita, están atrapadas y no tienen las oportunidades que tiene una familia que vive con tres dólares dia-

© OIT / M. Crozet

© OIT / M. Crozet

blement a l'escola i tindran accés a algun tipus de servei de salut i de nutrició bàsica.

Prop del 70% de la població pobre del món és femenina. Com que a molts països en desenvolupament la dona no té títols de propietat o altres recursos, no té possibilitat d'obtenir un préstec de la banca comercial; a pesar que moltes tenen habilitats empresarials i dotes de gestió. La condició de bones complidores dels seus compromisos i el fet que destinen una gran part dels rendiments al benestar de les seves famílies, les converteix en les perfectes usuàries de les institucions microfinanceres. Els microcrèdits a les mans de dones reverteixen en millores en la salut, educació, higiene, habitatge, etc. dels seus propparents. A més, una dona amb independència econòmica és més respectada socialment i té més poder de decisió a la comunitat.

L'Any Internacional del Microcrèdit 2005 vol destacar el paper del microfinançament en la lluita contra la pobresa

Malgrat això, també se senten veus crítiques sobre el tan aclamat paper alliberador dels microcrèdits. A vegades, una microempresa pot representar una càrrega extra de feina per a les dones, que deleguen els treballs domèstics en les seves filles, que deixen d'assistir a l'escola. Estudis realitzats a Tanzània, Kenya i Burkina

rios per cápita, donde los hijos irán probablemente a la escuela y tendrán acceso a algún tipo de servicio de salud y de nutrición básica.

Cerca del 70% de la población pobre del mundo es femenina. Como en muchos países en desarrollo la mujer carece de títulos de propiedad o de otros recursos, no tiene posibilidad de obtener un préstamo de la banca comercial; pese a que muchas poseen habilidades empresariales y dotes de gestión. Su condición de buenas cumplidoras de sus compromisos y que destinen una gran parte de los rendimientos al bienestar de sus familias, las convierte en las perfectas usuarias de las instituciones microfinancieras. Los microcréditos en manos de mujeres revierten en mejoras en la salud, educación, higiene, vivienda, etc. de sus allegados. Además, una mujer con independencia económica es más respetada socialmente y tiene más poder de decisión en la comunidad.

El Año Internacional del Microcrédito 2005 quiere destacar el papel de la microfinanciación en la lucha contra la pobreza

Sin embargo, también se oyen voces críticas sobre el tan aclamado papel liberador de los microcréditos. En ocasiones, una microempresa puede suponer una carga extra de trabajo para las mujeres, que delegan los trabajos domésticos en sus hijas, quienes dejan de asistir a la

El Banc Grameen

El Banc Grameen ha recorregut un llarg camí des que començà el trajecte al poblet de Jobra (Bangla Desh) el 1976. Avui, el nou Banc Grameen II atorga préstecs a 2,5 milions de pobres, dels quals el 95% són dones. Entre les novetats figura el sistema de categories "Cinc Estrelles" per a les sucursals, mitjançant el qual una sucursal pot guanyar una estrella si els fills de totes les prestatàries van a l'escola o han acabat l'educació primària. Una altra novetat és el Fons de Pensions, que obliga els clients, amb préstecs superiors a 138 dòlars, a contribuir amb una mínima quantitat al mes. Així podran obtenir un ingrés mensual quan es retirin, quelcom molt reconfortant per a una dona pobre.

El Banco Grameen

El Banco Grameen ha recorrido un largo camino desde que comenzó su andadura en la aldea de Jobra (Bangladesh) en 1976. Hoy, el nuevo Banco Grameen II otorga préstamos a 2,5 millones de pobres, de los que el 95% son mujeres. Entre las novedades figura el sistema de categorías "Cinco Estrellas" para las sucursales, por el cual una sucursal puede ganar una estrella si los hijos de todas las prestatarias acuden a la escuela o han terminado la educación primaria. Otra novedad es el Fondo de Pensiones que obliga a los clientes, con préstamos superiores a 138 dólares, a contribuir con una mínima cantidad al mes. Así podrán obtener un ingreso mensual cuando se retiren, algo muy reconfortante para una mujer pobre.

Faso detecten nivells creixents de violència interfamiliar i una càrrega addicional de feina per a les dones. És a l'Àfrica rural on s'han verificat menys iniciatives microfinanceres reeixides. I és que l'establiment d'una xarxa de microfinançament a les àrees rurals remotes pot comportar, per l'estacionalitat, els riscos associats a la producció agrícola i la dispersa distribució espacial dels clients, un augment de fins al 80% en el cost dels serveis financers.

Una altra de les qüestions que cal tenir en compte en l'àmbit microfinancer és la sostenibilitat financera i administrativa del projecte, per tal que pugui perdurar de manera autosuficient. A Llatinoamèrica, per exemple, s'han de tenir en compte les elevades taxes d'inflació, per conservar el valor dels fons dels quals surten els crèdits.

A la Cimera Global del Microcrèdit, que se celebra el 2006 a Nova Escòcia, es mesuraran els avanços del sector microfinancer amb relació a la població més pobre del món. El problema més greu per estendre a gran escala el sistema de les microfinances rau en la falta de disponibilitat de diners de donants perquè els programes de microcrèdit superin els seus primers anys fins a arribar al llindar de rendibilitat. Sorpren que una institució amb tant de pes com el Banc Mundial aporti al microfinançament menys de l'1% del seu finançament anual, mentre que una major inversió en aquest sistema pot ser la clau per assolir l'Objectiu 1 del Mil·lenni i reduir a la meitat, per al 2015, la població que viu amb menys d'un dòlar al dia.

escuela. Estudios realizados en Tanzania, Kenia y Burkina Faso, detectan niveles crecientes de violencia interfamiliar y una carga adicional de trabajo para las mujeres. Es en África rural donde se han verificado menos iniciativas exitosas microfinancieras. Y es que el establecimiento de una red de microfinanciación en las áreas rurales remotas puede comportar, por la estacionalidad, los riesgos asociados a la producción agrícola y la dispersa distribución espacial de los clientes, un aumento de hasta el 80% en el coste de sus servicios financieros.

Otra de las cuestiones a tener en cuenta en el ámbito microfinanciero es la sostenibilidad financiera y administrativa del proyecto, para que pueda perdurar de forma autosuficiente. En Latinoamérica, por ejemplo, hay que tener en cuenta las elevadas tasas de inflación, para conservar el valor de los fondos de los que salen los créditos.

En la Cumbre Global del Microcrédito, que se celebrará en 2006 en Nueva Escocia, se medirán los avances del sector microfinanciero con relación a la población más pobre del mundo. El mayor problema para extender a gran escala el sistema de las microfinanzas radica en la falta de disponibilidad de dinero de donantes para que los programas de microcrédito superen sus primeros años hasta llegar al umbral de rentabilidad. Sorprende que una institución con tanto peso como el Banco Mundial aporte a la microfinanciación menos del 1% de su financiamiento anual, cuando una mayor inversión en este sistema puede ser la clave para alcanzar el Objetivo 1 del Milenio y reducir a la mitad, para 2015, la población que vive con menos de un dólar al día.

© OIT / M. Crozet

UNCDF / Adam Rogers

vocabulari solidari i vocabulario solidario

BANCS PER A POBRES. Són entitats que es dediquen al préstec i a l'estalvi en comunitats amb escassos recursos. Els seus clients poden obtenir microcrèdits en unes condicions que no admetrien els bancs convencionals i, d'aquesta manera, no haver de recórrer als prestadors. El Grameen Bank (Banc del Poble), fundat pel professor d'economia Muhammad Yunus els anys setanta, és, probablement, el més conegut. Avui en dia, és la major organització financera de Bangla Desh, amb més de dos milions de prestataris (el 94% són dones), una quantia mitjana dels préstecs de 160 dòlars i un 95% de taxa de devolució. L'administració dels crèdits es realitza a través de grups de cinc membres, dels quals només dos poden obtenir el primer préstec. Una vegada tornats, la resta de membres del grup pot accedir a un crèdit. En el món operen altres bancs d'aquest tipus, com ara el Banc Sol de Bolívia, el SEWA o el Banc Mundial de la Dona.

FONS ROTATORIS. És el sistema de microcrèdit més habitual. Es tracta d'un fons comú, constituït pels ingressos regulars dels membres de la comunitat, que poden obtenir un préstec de manera rotativa quan el grup hi està d'acord i tots els integrants s'han beneficiat del fons. Un exemple de l'ús d'aquest sistema és el dels conductors de bicicletes-taxi de Bangla Desh. Amb les aportacions diàries dels membres al fons comú, es compra periòdicament una bicicleta que se sorteja entre els membres; el procés continua fins que tots obtenen la seva bicicleta. Hi ha també fons de bestiar, on el beneficiari torna al fons la primera cria que obté, o fons destinats a cobrir les despeses funeràries. El caràcter popular i d'autogestió d'aquests fons evita tràmits i gestions, i per tant la necessitat de saber llegir. A més, el fet que els membres del grup es coneguin bé fa que les taxes de devolució siguin elevades.

BANCS COMUNITARIS. Aquest model de servei financer permet a les comunitats pobres implantar les seves pròpies entitats de crèdit i estalvi, encara que apliquen els estàndards comercials a les taxes d'interès i les comissions. Els primers bancs comunitaris sorgiren a Costa Rica i a Bolívia com a alternativa al crèdit rural. Habitualment, es funden amb l'ajuda d'alguna organització no governamental de desenvolupament, que concedeix un préstec al banc, i solen estar inclosos en programes de desenvolupament comunitari més amplis. Amb els estalvis de la població s'incrementen els recursos del banc, es financen projectes que generen ingressos o es destinen a activitats que reverteixen en la comunitat.

BANCOS PARA POBRES. Son entidades que se dedican al préstamo y al ahorro en comunidades con escasos recursos. Sus clientes pueden obtener microcréditos en unas condiciones que no admitirían los bancos convencionales y, de este modo, no tener que recurrir a los prestamistas. El Grameen Bank (Banco del Pueblo), fundado por el profesor de economía Muhammad Yunus en los años setenta, es, probablemente, el más conocido. Hoy día, es la mayor organización financiera de Bangladesh, con más de dos millones de prestatarios (el 94% son mujeres), una cuantía media de los préstamos de 160 dólares y un 95% de tasa de devolución. La administración de los créditos se realiza a través de grupos de cinco miembros, de los cuales sólo dos pueden obtener el primer préstamo. Una vez devueltos, el resto de miembros del grupo puede acceder a un crédito. En el mundo operan otros bancos de este tipo, como el Banco Sol de Bolivia, el SEWA o el Banco Mundial de la Mujer.

FONDOS ROTATORIOS. Es el sistema de microcrédito más habitual. Se trata de un fondo común, constituido por los ingresos regulares de los miembros de la comunidad, que pueden obtener un préstamo de forma rotativa cuando el grupo está de acuerdo y se han beneficiado todos los integrantes del fondo. Un ejemplo del uso de este sistema es el de los conductores de bicicletas-taxi de Bangladesh. Con las aportaciones diarias de los miembros al fondo común, se compra periódicamente una bicicleta que se sortea entre los miembros; el proceso continúa hasta que todos obtienen su bicicleta. Existen también fondos de ganado, donde el beneficiario devuelve al fondo la primera cría que obtiene, o fondos destinados a cubrir los gastos funerarios. El carácter popular y autogestionario de estos fondos evita trámites y papeleos, y por tanto la necesidad de saber leer. Además, el hecho que los miembros del grupo se conozcan bien hace que las tasas de devolución sean elevadas.

BANCOS COMUNITARIOS. Este modelo de servicio financiero permite a las comunidades pobres implantar sus propias entidades de crédito y ahorro, aún cuando aplican los estándares comerciales a las tasas de interés y las comisiones. Los primeros bancos comunitarios surgieron en Costa Rica y Bolivia como alternativa al crédito rural. Habitualmente, se fundan con la ayuda de alguna organización no gubernamental de desarrollo, que concede un préstamo al banco, y suelen estar incluidos en programas de desarrollo comunitario más amplios. Con los ahorros de la población se incrementan los recursos del banco, se financian proyectos que generen ingresos o se destinan a actividades que revierten en la comunidad.

Guillem Deyà

PROJECTES D'AJUDA HUMANITÀRIA AMB SUPORT BALEAR

Cada any són més les associacions de les Illes Balears que emprenen projectes relacionats amb l'ajuda humanitària, la cooperació al desenvolupament i la sensibilització ciutadana, destinats a millorar les condicions de vida en els països en desenvolupament. La Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears secunda projectes d'Organitzacions No Governamentals de Desenvolupament (ONGD) de les Illes Balears.

PROYECTOS DE AYUDA HUMANITARIA CON SOPORTE BALEAR

Cada año son más las asociaciones de las Illes Balears que emprenden proyectos relacionados con la ayuda humanitaria, la cooperación al desarrollo y la sensibilización ciudadana, destinados a mejorar las condiciones de vida en los países en desarrollo. La Dirección General de Cooperación del Govern de las Illes Balears secunda proyectos de Organizaciones No Gubernamentales de Desarrollo (ONGD) de las islas Baleares.

AYNE ESPANYA-MALLORCA

Projecte: Enfortiment de la Implementació de Micronegocis per Millorar les Economies Familiars de Pueblo Nuevo, Ancón, Puente Piedra i Lima

País: Perú

Zona: Districtes de Pueblo Nuevo, Puente Piedra, Ancón, Lima

Soci local: AYNE PERÚ-Trinitàries Solidaritat i Desenvolupament

Subvenció: 32.200 €

Projecte: Fortalecimiento de la Implementación de Micronegocios para Mejorar las Economías Familiares de Pueblo Nuevo, Ancón, Puente Piedra y Lima

País: Perú

Zona: Distritos de Pueblo Nuevo, Puente Piedra, Ancón, Lima

Socio local: AYNE PERÚ-Trinitarias Solidaridad y Desarrollo

Subvenció: 32.200 €

Ayne Perú

El Perú, país eminentment agrari, ha experimentat un creixement poblacional que ha comportat una forta crisi d'ocupació. Avui en dia, dels més de 26 milions del total de la seva població, gairebé la meitat no aconsegueix cobrir les necessitats bàsiques. Al voltant d'un terç dels peruans viu en zones rurals, on hi ha una alta taxa de desocupació i l'agricultura tot just dóna per a subsistir. En el recent *Informe sobre Desarrollo Humano Perú 2005* s'assenyala la importància del microcrèdit en el món rural i per a les dones.

Durant l'exercici dels seus projectes en àrees de salut, habitatge, prevenció i atenció de la violència familiar, etc., AYNE PERÚ imaginà l'abast que podria tenir la creació d'opcions laborals per a les dones. Per regla general, el paper de la dona peruana com a mestressa de casa, unit a la seva baixa autoestima, impedeix que es dediquin a altres activitats que podrien millorar el seu desenvolupament personal i generar guanys per al nucli familiar.

El 2003, AYNE PERÚ decidí posar en marxa aquest projecte de creació de microempreses per a dones, que amplià el 2004 als districtes de Pueblo Nuevo (Departament de la Libertad) i Ancón, Puente Piedra i Cercado (Província de Lima). Com a resultat d'això, s'han establert 80 nous micronegocis i se n'han enfortit 30 que ja existien, relacionats amb la venda d'aliments, begudes, llibres, roba, cria d'animals de granja, etc.

El projecte compta amb un equip de professionals que realitza tasques de seguiment i assessorament de les microempreses. El procés comença amb la selecció de les dones més hàbils per dirigir un negoci, que reben formació en temes de gestió d'empreses i en qüestions d'autoestima, solidaritat i relacions interpersonals. A continuació, una vegada decidit el micronegoci que s'ha de realitzar, s'atorga a la beneficiària un préstec per a la seva posada en marxa que s'ha de tornar en el termini de vuit mesos. Amb la devolució del capital inicial i dels interessos dels crèdits es constitueix un fons comú que s'utilitzarà per emprendre nous micronegocis.

Perú, país eminentment agrario, ha experimentado un auge poblacional que ha traído consigo una fuerte crisis de empleo. Hoy en día, de los más de 26 millones del total de su población, casi la mitad no alcanza a cubrir sus necesidades básicas. Alrededor de un tercio de los peruanos habita en zonas rurales, donde hay una alta tasa de desempleo y la agricultura apenas da para subsistir. En el reciente Informe sobre Desarrollo Humano Perú 2005 se señala la importancia del microcrédito en el mundo rural y para las mujeres.

Durante el ejercicio de sus proyectos en áreas de salud, vivienda, prevención y atención de la violencia familiar, etc., AYNE PERÚ imaginó el alcance que podría tener la creación de opciones laborales para las mujeres. Por regla general, el papel de la mujer peruana como ama de casa, unido a su baja autoestima, les impide dedicarse a otras actividades que podrían mejorar su desarrollo personal y generar ganancias para el núcleo familiar.

En 2003, AYNE PERÚ decidió poner en marcha este proyecto de creación de microempresas para mujeres, que amplió en 2004 a los distritos de Pueblo Nuevo (Departamento de la Libertad) y Ancón, Puente Piedra, y Cercado (Provincia de Lima). Como resultado, se han establecido 80 nuevos micronegocios y se han fortalecido 30 que ya existían, relacionados con la venta de alimentos, bebidas, libros, ropa, crianza de animales de granja, etc.

El proyecto cuenta con un equipo de profesionales que realiza labores de seguimiento y asesoramiento de las microempresas. El proceso se inicia con la selección de las mujeres más hábiles para dirigir un negocio, que reciben formación en temas de gestión de empresas y en cuestiones de autoestima, solidaridad y relaciones interpersonales. A continuación, una vez decidido el micronegocio a desarrollar, se le otorga a la beneficiaria un préstamo para su puesta en marcha que ha de devolverse en el plazo de ocho meses. Con la devolución del capital inicial y los intereses de los créditos se constituye un fondo común que se utilizará para emprender nuevos micronegocios.

ENSENYANTS SOLIDARIS

Projecte: Grups Solidaris de Microcrèdits
País: Guatemala
Zona: Departament de Suchitepéquez
Soci local: Associació de Drets Humans de Guatemala
Subvenció: 28.200 €

Proyecto: Grupos Solidarios de Microcréditos

País: Guatemala

Zona: Departamento de Suchitepéquez

Socio local: Asociación de Derechos Humanos de Guatemala

Subvención: 28.200 €

Ensenyants Solidaris

Ensenyants Solidaris

La societat guatemalenca és multiètnica, pluricultural i multilingüe. Malgrat això, com ha denunciat la premi Nobel de la Pau Rigoberta Menchú, ser indígena a Guatemala significa ser pobre, analfabet, no tenir accés als serveis bàsics i patir diferents graus d'exclusió social. Aquesta és la realitat d'una gran part dels habitants del departament de Suchitepéquez, la població del qual està composta per una majoria de l'ètnia maia-quiché. La discriminació política, social i econòmica és més aguda, si fos possible, en el cas de les dones.

Aquest projecte, iniciat el 2003 i dirigit a dones, la gran majoria indígenes, de zones rurals i barris marginals de diversos municipis del departament de Suchitepéquez, ha cercat salvar les enormes dificultats que tenen per accedir al sistema financer formal (sia per la seva condició de gènere, analfabetisme, falta de garanties de pagament, llunyania dels centres urbans o alts tipus d'interès).

El projecte ha tingut com a objectiu promoure la inserció laboral de les dones, per a la qual cosa les ha capacitades en el maneig d'una activitat generadora d'ingressos a través de microcrèdits. A més, les beneficiàries hi han participat activament realitzant les operacions de seguiment de les activitats, la gestió dels estalvis i el pagament d'interessos.

Per a l'obtenció d'un microcrèdit s'havia de complir un requisit: dedicar una mínima quantitat diària a l'estalvi. Al cap de tres anys, cada beneficiària haurà reunit el capital inicial que se li concedí i podrà mantenir el seu projecte personal, sense dependre de l'ajuda exterior. Així es compleix un altre objectiu del projecte: l'autosuficiència a través de l'estalvi.

La primera fase del projecte ha acabat amb la capacitat i el lliurament dels microcrèdits a 260 beneficiàries de vuit comunitats de Suchitepéquez. Els préstecs, d'entre 67 i 130 €, s'han invertit en l'enfortiment o creació d'activitats de tipus familiar, com ara la compra de bestiar, l'ampliació de petites botigues de venda d'aliments bàsics, artesanía, etc.

L'índex del 98% en la devolució dels crèdits confirma la validesa d'aquest projecte, que ha proporcionat a les seves beneficiàries independència econòmica, un increment de l'autoestima i la possibilitat de ser responsables del seu propi futur. En endavant, el capital obtingut de la devolució dels crèdits s'invertirà en altres comunitats del departament de Suchitepéquez, on, a la vista dels resultats, s'ha produït una gran demanda de sol·licituds.

La sociedad guatemalteca es multiétnica, pluricultural y multilingüe. Sin embargo, como ha denunciado la premio Nobel de la Paz Rigoberta Menchú, ser indígena en Guatemala significa ser pobre, analfabeto, no tener acceso a los servicios básicos y sufrir diferentes grados de exclusión social. Esta es la realidad de una gran parte de los habitantes del departamento de Suchitepéquez, cuya población está compuesta por una mayoría de la etnia maya-quiché. La discriminación política, social y económica es más aguda, si cabe, en el caso de las mujeres.

Este proyecto, iniciado en 2003 y dirigido a mujeres, en su mayoría indígenas, de zonas rurales y barrios marginales de diversos municipios del departamento de Suchitepéquez, ha buscado salvar las enormes dificultades que tienen para acceder al sistema financiero formal (sea por su condición de género, analfabetismo, falta de garantías de pago, lejanía de los centros urbanos o altos tipos de interés).

El proyecto ha tenido como objetivo promover la inserción laboral de las mujeres, capacitándolas en el manejo de una actividad generadora de ingresos a través de microcréditos. Además, las beneficiarias han participado activamente realizando las operaciones de seguimiento de las actividades, la gestión de los ahorros y el pago de intereses.

Para la obtención de un microcrédito había que cumplir un requisito: dedicar una mínima cantidad diaria al ahorro. Al cabo de tres años, cada beneficiaria habrá reunido el capital inicial que se le concedió y podrá mantener su proyecto personal, sin depender de la ayuda exterior. Así se cumple otro objetivo del proyecto: la autosuficiencia a través del ahorro.

La primera fase del proyecto ha concluido con la capacitación y la entrega de los microcréditos a 260 beneficiarias de ocho comunidades de Suchitepéquez. Los préstamos, de entre 67 y 130 €, se han invertido en el fortalecimiento o creación de actividades de tipo familiar, como la compra de ganado, la ampliación de pequeñas tiendas de venta de alimentos básicos, artesanía, etc.

El índice del 98% en la devolución de los créditos confirma la validez de este proyecto, que ha proporcionado a sus beneficiarias independencia económica, un incremento de la autoestima y la posibilidad de ser responsables de su propio futuro. En lo sucesivo, el capital obtenido de la devolución de los créditos se invertirá en otras comunidades del departamento de Suchitepéquez, donde, a la vista de los resultados, se ha producido una gran demanda de solicitudes.

TREBALL SOLIDARI

Projecte: Ampliació del Programa de Creació i Enfortiment d'Unitats Comunals d'Estalvi i Crèdit a l'Àrea Rural

País: Hondures

Zona: Departaments de Choluteca, Valle i Francisco Morazán

Soci local: Fundació Hondurenya per al Desenvolupament de la Microempresa

Subvenció: 48.285 €

Proyecto: Ampliación del Programa de Creación y Fortalecimiento de Unidades Comunales de Ahorro y Crédito en el Área Rural

País: Honduras

Zona: Departamentos de Choluteca, Valle y Francisco Morazán

Socio local: Fundación Hondureña para el Desarrollo de la Microempresa

Subvención: 48.285 €

Treball Solidari

Hondures, amb una població propera als set milions d'habitants, és un dels països més pobres de Llatinoamèrica. La meitat dels hondurenys habita en zones rurals i gairebé el 63% viuen en situació de pobresa extrema. La manca de fonts de finançament, l'ús de tècniques poc adequades i la reduïda dimensió de les explotacions agrícoles, les fa poc rendibles i provoca que molts de pagesos emigrin a les ciutats. Amb la finalitat de protegir el sector agrari, fonamental per a la precària economia del país, moltes organitzacions de desenvolupament impulsen projectes destinats al desenvolupament integral de les famílies pageses.

És el cas d'aquest projecte, que combina la cooperació al desenvolupament i la participació comunitària. Seguint el model de banc comunitari, la Xarxa d'Unitats Comunals d'Estalvi i Crèdit de la Fundació Hondurenya per al Desenvolupament de la Microempresa ofereix serveis de crèdit i estalvi a comunitats rurals amb escassos recursos. Així, els seus beneficiaris poden obtenir un petit crèdit per millorar algun aspecte de les activitats productives o comercials en què s'autoocupen.

Les unitats comunals d'estalvi es constitueixen com a societats anònimes, i els beneficiaris són els propietaris de la unitat, a través de l'adquisició d'accions. Aquest projecte, que fomenta especialment la participació de la dona, conté una idea nova: el foment de l'estalvi. Els interessos aplicats als crèdits milloren la rendibilitat dels estalvis que dipositen els beneficiaris. També s'utilitzen per concedir nous crèdits, tant als membres de les unitats com a altres persones de la comunitat.

Els bons resultats del projecte, iniciat el 2003, feren que s'estengués durant el 2004 el nombre d'unitats en nous municipis i comunitats: Pespire, Marcovia, Orocuina, Concepció de María, Agua Fría, Langue, Amatillo, Goascoran, Nacaome, San Lorenzo i en barris semiurbans de Tegucigalpa. Després d'impartir formació especialitzada als futurs membres, es concediren els primers crèdits i, transcorreguts sis mesos de bona gestió, Treball Solidari injectà el fons a llarg termini per reforçar la funció creditícia de l'entitat. Quan la unitat comunal sigui capaç de capitalitzar-se i sol·licitar crèdits a la banca comercial, es podrà recuperar el dipòsit inicial, que es dedicarà a la creació de noves unitats comunals d'estalvi.

De moment, hi ha constituïdes 13 unitats comunals d'estalvi que beneficien directament 400 famílies. Durant el 2004, 200 noves dones han accedit a serveis de crèdit i estalvi per millorar els seus micronegocis relacionats amb el processament de lactis, l'elaboració de pa, el comerç de productes alimentaris, etc.

Honduras, con una población cercana a los siete millones de habitantes, se cuenta entre los países más pobres de Latinoamérica. La mitad de los hondureños habita en zonas rurales y casi el 63% de ellos en situación de pobreza extrema. La falta de fuentes de financiación, el uso de técnicas poco adecuadas y el reducido tamaño de las explotaciones agrícolas, las hace poco rentables y provoca que muchos campesinos emigren a las ciudades. Con el fin de proteger el sector agrario, fundamental para la precaria economía del país, muchas organizaciones de desarrollo impulsan proyectos destinados al desarrollo integral de las familias campesinas.

Es el caso de este proyecto, que combina la cooperación al desarrollo y la participación comunitaria. Siguiendo el modelo de banco comunitario, la Red de Unidades Comunales de Ahorro y Crédito de la Fundación Hondureña para el Desarrollo de la Microempresa ofrece servicios de crédito y ahorro a comunidades rurales con escasos recursos. Así, sus beneficiarios pueden obtener un pequeño crédito para mejorar algún aspecto de las actividades productivas o comerciales en que se autoemplean.

Las unidades comunales de ahorro se constituyen como sociedades anónimas, siendo los beneficiarios los propietarios de la unidad, a través de la adquisición de acciones. Este proyecto, que fomenta especialmente la participación de la mujer, contiene una idea novedosa: el fomento del ahorro. Los intereses aplicados a los créditos mejoran la rentabilidad de los ahorros que depositan los beneficiarios. También se utilizan para conceder nuevos créditos, tanto a los miembros de las unidades como a otras personas de la comunidad.

Los buenos resultados del proyecto, iniciado en 2003, llevaron a extender en 2004 el número de unidades a nuevos municipios y comunidades: Pespire, Marcovia, Orocuina, Concepció de María, Agua Fría, Langue, Amatillo, Goascoran, Nacaome, San Lorenzo y a barrios semiurbanos de Tegucigalpa. Después de impartir formación especializada a los futuros miembros, se concedieron los primeros créditos y, transcurridos seis meses de buena gestión, Treball Solidari injectó el fondo a largo plazo para reforzar la función crediticia de la entidad. Cuando la unidad comunal sea capaz de capitalizarse y solicitar créditos a la banca comercial, se podrá recuperar el depósito inicial, que se dedicará a la creación de nuevas unidades comunales de ahorro.

De momento, hay constituidas 13 unidades comunales de ahorro que benefician directamente a 400 familias. Durante 2004, 200 nuevas mujeres han accedido a servicios de crédito y ahorro para mejorar sus micronegocios relacionados con el procesamiento de lácteos, la elaboración de pan, el comercio de productos alimentarios, etc.

ASSOCIACIÓ BÒSNIA VIVA

Projecte: Suport a Explotacions Familiars d'Apicultura i Instal·lació d'una Envasadora de Mel a Gorazde

País: Bòsnia i Hercegovina

Zona: Cantó de Gorazde

Soci local: ALDI - Agropodrinje

Subvenció: 41.502 € el 2002, 22.694 € el 2003

Proyecto: Apoyo a Explotaciones Familiares de Apicultura e Instalación de una Envasadora de Miel en Gorazde

País: Bosnia-Herzegovina

Zona: Cantón de Gorazde

Socio local: ALDI - Agropodrinje

Subvención: 41.502 € en 2002, 22.694 € en 2003

Associació Bòsnia Viva

El 1992, quan esclatà el conflicte a Bòsnia, el cantó de Gorazde tenia una població d'uns 60.000 habitants (majoritàriament bosnians musulmans i serbis). Al voltant de 35.000 persones vivien a la ciutat de Gorazde, aleshores un pròsper centre productiu industrial. Durant el període culminant del conflicte, la ciutat acollí gran part de la població musulmana de la resta de la regió, que havia estat expulsada de les seves llars.

Aquest projecte ha tingut com a objectiu millorar les condicions de vida de la població retornada del cantó de Gorazde i contribuir a la recuperació dels territoris de Bòsnia i Hercegovina que foren objecte de neteja ètnica i resultaren molt malmesos durant la guerra.

El projecte s'inicià el 2002, amb la reconstrucció d'un edifici de 270 metres quadrats, de propietat municipal. Al seu interior s'habilità un local de 90 metres quadrats, on quedà instal·lada l'envasadora de mel i els subministres dels consumibles necessaris per iniciar la comercialització del producte. Per tal de fer-la funcionar es capacitaron dos operaris, que són els actuals responsables del funcionament i manteniment de la maquinària, amb capacitat per processar diàriament 500 quilograms de mel (dels quals s'obtenen 16.000 envasos individuals de 30 grams).

El 2003 es procedí al lliurament dels ruscos a 78 famílies retornades i sense recursos del cantó de Gorazde. Els beneficiaris, procedents de Kopaci, Mededa, Osanica, Masici, Vihnici, Pribjenovici, Hladila, Borajno, Cajnice, Ustikolina, Cvilin, Potkozada i altres localitats, reberen sis ruscos i els estris i materials necessaris per al desenvolupament de l'activitat apícola, així com la formació necessària. D'aquesta manera, els beneficiaris han pogut obtenir de les seves explotacions apícoles uns ingressos extra mínims de 50 euros mensuals. I amb els beneficis generats per la comercialització de la mel envasada s'ha creat un fons anual de recursos per secundar altres iniciatives productives a la regió.

Des de la seva posada en marxa, l'envasadora ha prestat els seus serveis a 400 apicultors del cantó de Gorazde i a altres tants de localitats de l'entitat Srpska. Així, els apicultors han tingut garantida la venda del seu producte, han pogut augmentar la producció i millorar la seva situació econòmica. A més, les relacions comercials i associatives que s'han creat entre les comunitats veïnes, han facilitat el compliment d'un dels principals objectius del projecte: consolidar el procés de reconciliació entre les comunitats enfrontades durant la guerra.

En 1992, al estallar el conflicte en Bosnia, el cantó de Gorazde tenia una població de unos 60.000 habitantes (majoritàriament bosnios musulmans y serbios). En torno a 35.000 personas vivían en la ciudad de Gorazde, entonces un próspero centro productivo industrial. Durante el período álgido del conflicto, la ciudad acogió a gran parte de la población musulmana del resto de la región, que había sido expulsada de sus hogares.

Este proyecto ha tenido como objetivo mejorar las condiciones de vida de la población retornada del cantón de Gorazde y contribuir a la recuperación de los territorios de Bosnia-Herzegovina que fueron objeto de limpieza étnica y resultaron muy dañados durante la guerra.

El proyecto se inició en 2002, con la reconstrucción de un edificio de 270 metros cuadrados, de propiedad municipal. En su interior se habilitó un local de 90 metros cuadrados, donde quedó instalada la envasadora de miel y los suministros de los consumibles necesarios para iniciar la comercialización del producto. Para hacerla funcionar se capacitó a dos operarios, que son los actuales responsables del funcionamiento y mantenimiento de la maquinaria, con capacidad para procesar diariamente 500 kilogramos de miel (de los que se obtienen 16.000 envases individuales de 30 gramos).

En 2003 se procedió a la entrega de las colmenas a 78 familias retornadas y sin recursos del cantón de Gorazde. Los beneficiarios, procedentes de Kopaci, Mededa, Osanica, Masici, Vihnici, Pribjenovici, Hladila, Borajno, Cajnice, Ustikolina, Cvilin, Potkozada y otras localidades, recibieron seis colmenas y los útiles y materiales precisos para el desarrollo de la actividad apícola, así como la formación necesaria. De este modo, los beneficiarios han podido obtener de sus explotaciones apícolas unos ingresos extra mínimos de 50 euros mensuales. Y con los beneficios generados por la comercialización de la miel envasada se ha creado un fondo anual de recursos para secundar otras iniciativas productivas en la región.

Desde su puesta en marcha, la envasadora ha prestado sus servicios a 400 apicultores del cantón de Gorazde y a otros tantos de localidades de la entidad Srpska. Así, los apicultores han tenido garantizada la venta de su producto, han podido aumentar la producción y mejorar su situación económica. Además, las relaciones comerciales y asociativas que se han creado entre las comunidades vecinas, han facilitado el cumplimiento de uno de los principales objetivos del proyecto: consolidar el proceso de reconciliación entre las comunidades enfrontadas durante la guerra.

FILANTROPIA I CAUSA SOCIAL

Últimament s'ha disparat l'interès del sector empresarial espanyol per les bones pràctiques en el terreny ambiental, social i laboral, provocat per un significatiu canvi d'actitud i visió del nostre entorn.

FILANTROPÍA Y CAUSA SOCIAL

Últimamente se ha disparado el interés del sector empresarial español por las buenas prácticas en el terreno ambiental, social y laboral, provocado por un significativo cambio de actitud y visión de nuestro entorno.

A pesar que l'actitud filantròpica nasqué a Europa, els Estats Units són el país amb un nombre més elevat de personatges il·lustres solidaris; des de Rockefeller a Bill Gates. Per a qualsevol família mitjana nord-americana el concepte de solidaritat i filantropia és tan fort com el de família o religió. Des que comencen a tenir ingressos, els nord-americans participen en algun programa de *planned giving* (planificació de donacions al llarg de la vida) o col·laboren amb el seu treball i temps en associacions de la seva comunitat per ajudar els més desfavorits. Als EUA hi ha centenars d'ONG, però el més important és l'existència d'una mentalitat generalitzada, i molt exigent, perquè les seves iniciatives es plasmin realment en accions concretes que millorin la situació dels més perjudicats, siguin éssers humans, animals o plantes.

A Espanya, l'actitud filantròpica ha crescut, acompanyada d'un fenomen associatiu bastant prolífic. Carlos Gómez Gil ha publicat recentment *Las ONG en España*, on descriu el fenomen de les ONG al nostre país i les seves característiques: accentuada joventut, extraordinària fragmentació i atomització, dependència institucional, fragilitat organitzativa, enorme dependència econòmica de l'Estat i capacitat per disposar d'un espai mediàtic molt alt. Aquest últim factor ha reemplaçat el concepte de "suport social" pel de "ressò social" i ha influït en l'expansió de la responsabilitat social corporativa.

A pesar de que la actitud filantròpica nació en Europa, Estados Unidos es el país con mayor número de personajes ilustres solidarios; desde Rockefeller a Bill Gates. Para cualquier familia media estadounidense el concepto de solidaridad y filantropía es tan fuerte como el de familia o religión. Desde que comienzan a tener ingresos, los estadounidenses participan en algún programa de *planned giving* (planificación de donaciones a lo largo de su vida) o colaboran con su trabajo y tiempo en asociaciones de su comunidad para ayudar a los más desfavorecidos. En EEUU existen centenares de ONG, pero lo más importante es la existencia de una mentalidad generalizada, y muy exigente, para que sus iniciativas se plasmen realmente en acciones concretas que mejoren la situación de los más perjudicados, sean seres humanos, animales o plantas.

En España, la actitud filantrópica ha crecido, acompañada de un fenómeno asociativo bastante prolífico. Carlos Gómez Gil ha publicado recientemente *Las ONG en España*, donde describe el fenómeno de las ONG en nuestro país y sus características: acentuada juventud, extraordinaria fragmentación y atomización, dependencia institucional, fragilidad organizativa, enorme dependencia económica del Estado y capacidad para disponer de un espacio mediático muy alto. Este último factor ha reemplazado el concepto de "respaldo social" por el de "eco social" y ha influido en el auge de la responsabilidad social corporativa.

La III Fira d'Acció Social de l'Empresa de València, punt de trobada d'empreses, organitzacions socials i administracions públiques.

La III Feria de Acción Social de la Empresa de Valencia, punto de encuentro de empresas, organizaciones sociales y administraciones públicas.

L'Informe Anual de l'Observatori de l'Acció Social de l'Empresa a Espanya, assenyalava un augment del nombre d'empreses que plantegen la seva acció social amb un contingut estratègic. Hi ha, malauradament, certes empreses que utilitzen aquesta "eina" amb l'única finalitat de millorar la seva imatge davant la societat però, en canvi, n'hi ha d'altres fonamentalment solidàries. Segons l'opinió pública, MRW és l'empresa més solidària. Des de 1993, MRW destina més del 1% de la seva facturació bruta a Acció Social, ofereix serveis gratuïts al Tercer Sector i dona suport a diferents campanyes d'ajuda.

L'informe esmentat, elaborat amb dades de 122 empreses que representen el 25,5% del PIB i entre les quals n'hi ha de petites com ara Vital Dent i algunes altres de l'IBEX com Altadis, Grupo Santander, Mapfre, BBVA, Banco Popular, Telefónica, etc., mostra que l'any passat aquestes 122 empreses invertiren més de 180 milions d'euros en acció social. Juntament amb els 115 milions recaptats a través de l'IRPF per a "altres fins socials" i els 338 milions provinents d'Obres Socials de Caixes d'Estalvis, sumen una important inversió econòmica en projectes assistencials.

Les empreses estudiades treballen principalment en: inserció laboral (28%), programes relacionats amb l'educació i formació (27%), serveis socials (26%), cooperació internacional (21%) i sensibilització o prevenció (15%).

Recentment, ha arribat a Espanya la fórmula *Venture Philanthropy*, que garanteix un finançament i una gestió adequada de les ONG. Les empreses i entitats interessades en comprometre's amb inversions socials, realitzen aportacions a un fons de capital risc per finançar i participar en la gestió d'una ONG durant un període de temps. No es pretén finançar projectes determinats, sinó una o algunes ONG de petites dimensions. Aquest fons guanya una rendibilitat social, mai econòmica, i està d'acord amb la creixent preocupació de la comunitat empresarial per les qüestions humanitàries. A Europa ja hi ha una associació, *Venture Philanthropic Partners (VPP)*, i la Unió Europea disposa de 12 fons que gestionen fins a 48 milions d'euros. S'espera que a Espanya es creï el primer fons de capital risc social abans de 2006.

Soledad Bescós Salazar. Graduada en Direcció d'Empreses a Harvard University. Col·laboradora d'Economistes sense Fronteres.

El Informe Anual del Observatorio de la Acción Social de la Empresa en España, señala un aumento del número de empresas que plantean su acción social con un contenido estratégico. Existen, desgraciadamente, ciertas empresas que utilizan esta "herramienta" con el único fin de mejorar su imagen frente a la sociedad pero, en cambio, hay otras fundamentalmente solidarias. Según la opinión pública, MRW es la empresa más solidaria. Desde 1993, MRW destina más del 1% de su facturación bruta a Acción Social, ofrece servicios gratuitos al Tercer Sector y apoya diferentes campañas de ayuda.

El citado informe, elaborado con datos de 122 empresas que representan el 25,5% del PIB y entre las que se encuentran pequeñas empresas como Vital Dent y algunas otras del IBEX como Altadis, Grupo Santander, Mapfre, BBVA, Banco Popular, Telefónica, etc., muestra como el año pasado estas 122 empresas invirtieron más de 180 millones de euros en acción social. Junto a los 115 millones recaudados a través del IRPF para "otros fines sociales" y los 338 millones provenientes de Obras Sociales de Cajas de Ahorros, suman una importante inversión económica en proyectos asistenciales.

Las empresas estudiadas trabajan principalmente en: inserción laboral (28%), programas relacionados con la educación y formación (27%), servicios sociales (26%), cooperación internacional (21%) y sensibilización o prevención (15%).

Recientemente, ha llegado a España la fórmula Venture Philanthropy, que garantiza una financiación y una gestión adecuada de las ONG. Las empresas y entidades interesadas en comprometerse con inversiones sociales, realizan aportaciones a un fondo de capital riesgo para financiar y participar en la gestión de una ONG durante un periodo de tiempo. No se pretende financiar proyectos determinados, sino a una o varias ONG de pequeño tamaño. Este fondo gana una rentabilidad social, nunca económica, y está en consonancia con la creciente preocupación de la comunidad empresarial por las cuestiones humanitarias. En Europa ya existe una asociación, Venture Philanthropic Partners (VPP), y la Unión Europea dispone de 12 fondos que gestionan hasta 48 millones de euros. Se espera que en España se cree el primer fondo de capital riesgo social antes del 2006.

Soledad Bescós Salazar. Graduada en Dirección de Empresas por Harvard University. Colaboradora de Economistas sin Fronteras.

© OIT / M. Crozet

ANANTAPUR

Superfície: 19.130 km²

Població: 3.639.304 habitants

Idioma: Telegu, hindi, anglès

Clima: Semiàrid

Economia: Agrícola (cacauet, arròs) i ramadera

Govern: Democràcia

ANANTAPUR

Superfície: 19.130 km²

Población: 3.639.304 habitantes

Idioma: Telegu, hindi, inglés

Clima: Semiárido

Economía: Agrícola (cacahuete, arroz) y ganadera

Gobierno: Democracia

Fundació Vicente Ferrer

A pesar que la seva aparença física no els distingeix de la resta, el cognom, el domicili i, sobretot, l'ofici els delaten. Són els sense casta, els intocables o "dàlits" (oprimits, en hindi), com ells prefereixen anomenar-se. Situats en el lloc més baix de l'escala social, una sexta part de la població hindú, 170 milions de persones, són subjectes a restriccions socials, relegades als treballs més durs i pitjor retribuïts, i condemnades a la marginació absoluta. Són escombrires, adobadors, incineradors de cadàvers, netejadors de latrines, desembussadors de clavegueres o jornalers del camp; i les seves ocupacions es transmeten d'una generació a l'altra. Ja de nins són apartats de l'escola i explotats laboralment; les dones, amb sous miserables, es veuen moltes vegades forçades a la prostitució. La segregació continua encara avui en dia a les escoles i llocs públics.

La societat índia està organitzada segons un ordre jeràrquic immutable determinat pel naixement, que es remunta fins a tres mil anys enrere. El 1947, la Constitució índia abolí la intocabilitat, però els prejudicis socials continuen profundament arrelats. Recentment, la comunitat dàlit afectada pel tsunami fou discriminada en la distribució d'ajuda humanitària per part del Govern hindú. I, tot i que el Govern està obligat a reservar-los quotes en l'educació, en l'administració i en les instàncies polítiques, la igualtat no s'ha aconseguit. A les zones rurals, dos terços dels dàlits són analfabets i només la meitat d'agricultors tenen terres. Molts d'ells, fins i tot els nins, són treballadors forçats esclavitzats pels deutes.

El 2004, la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears donà suport, en l'apartat de macroprojectes, al programa de la Fundació Vicente Ferrer: Desenvolupament Integral de les Comunitats Dàlits en el Districte d'Anantapur (Índia), que beneficiarà directament 330.000 persones.

Situat a l'estat d'Andhra Pradesh, el districte d'Anantapur

Fundación Vicente Ferrer

Pese a que su apariencia física no les distingue del resto, el apellido, el domicilio y, sobre todo, el oficio les delatan. Son los sin casta, los intocables o "dalits" (oprimidos, en hindi), como prefieren denominarse ellos. Situados en lo más bajo de la escala social, una sexta parte de la población hindú, 170 millones de personas, están sujetas a restricciones sociales, relegadas a los trabajos más duros y peor retribuidos, y condenadas a la marginación absoluta. Son barrenderos, curtidores de cuero, incineradores de cadáveres, limpiadores de letrinas, desatascadores de alcantarillas o jornaleros del campo; y sus ocupaciones se transmiten de una generación a otra. Ya de niños son apartados de la escuela y explotados laboralmente; las mujeres, con sueldos miserables, se ven en muchas ocasiones forzadas a la prostitución. La segregación continúa produciéndose todavía hoy día en las escuelas y lugares públicos.

La sociedad india está organizada según un orden jerárquico inmutable determinado por el nacimiento, que se remonta a tres mil años atrás. En 1947, la Constitución india abolí la intocabilidad, pero los prejuicios sociales continúan profundamente arraigados. Recientemente, la comunidad dalit afectada por el tsunami fue objeto de discriminación en la distribución de ayuda humanitaria por parte del Gobierno hindú. Y, aunque el Gobierno está obligado a reservarles cuotas en la educación, en la administración y en las

Última fase en els treballs de construcció de l'hospital de Kalyandurg.
Última fase en los trabajos de construcción del hospital de Kalyandurg.

és un territori desèrtic habitat per quatre milions de persones distribuïdes de manera dispersa en pobles i llogarets. "A Anantapur no hi ha greus conflictes puntuals, sinó una mancança extrema i continuada", assenyalen els responsables d'aquest programa. La Fundació Vicente Ferrer (FVF) i la seva contrapart local, el Consorci per al Desenvolupament Rural (RDT), porten més de 35 anys treballant amb les comunitats dàlits d'Anantapur, on aquest col·lectiu assoleix el 25% de la població (la gran majoria jornaleros agrícoles). El seu programa, que fou pioner en el desenvolupament integral, abraça sis àrees: sanitat, educació, discapacitats, dona, ecologia i habitatge i infraestructures, i disposa d'un equip local de 1.500 homes i dones, dedicats a fer que els dàlits i els grups tribals de la zona millorin les seves condicions de vida, recuperin la dignitat, siguin autosuficients i amos del seu propi destí.

Per al bienni 2004-2005, les actuacions que s'han d'emprendre són: la construcció d'un hospital a la ciutat de Kalyandurg, un centre d'assistència per a malalts de sida, una escola d'educació secundària per a invidents i 201 habitatges.

La precarietat del sistema mèdic públic a Anantapur requeria urgentment un nou hospital a Kalyandurg, que donés cobertura sanitària a les més de 300.000 persones de la zona, que en cas d'urgència o d'intervenció quirúrgica s'han de desplaçar almenys 70 quilòmetres. Anar al dentista, per exemple, suposa perdre un jornal de feina i pagar el transport i la visita mèdica. L'hospital serà gratuït per als nins i de preu reduït per a la resta. Disposarà de 75 llits i d'unitats dental, psiquiàtrica, de ginecologia i obstetrícia, de medicina general, de cirurgia, de raigs X i d'investigació.

Fundación Vicente Ferrer

instancias políticas, la igualdad no se ha alcanzado. En las zonas rurales, dos tercios de los dalits son analfabetos y sólo la mitad de agricultores poseen tierras. Muchos de ellos, incluidos niños, son trabajadores forzados esclavizados por las deudas.

En 2004, la Dirección General de Cooperación del Govern de las Illes Balears respaldó, en su apartado de macroproyectos, el programa de la Fundación Vicente Ferrer: Desarrollo Integral de las Comunidades Dalits en el Distrito de Anantapur (India), que beneficiará directamente a 330.000 personas.

Situado en el estado de Andhra Pradesh, el distrito de Anantapur es un territorio desértico habitado por cuatro millones de personas distribuidas de forma dispersa en pueblos y aldeas. "En Anantapur no existen graves conflictos puntuales, sino una carencia extrema y continuada", señalan los responsables de este programa. La Fundación Vicente Ferrer (FVF) y su contraparte local, el Consorcio para el Desarrollo Rural (RDT), llevan más de 35 años trabajando con las comunidades dalits de Anantapur, donde este colectivo alcanza el 25% de la población (en su mayoría jornaleros agrícolas). Su programa, que fue pionero en el desarrollo integral, abarca seis áreas: sanidad, educación, discapacitados, mujer, ecología y vivienda e infraestructuras, y cuenta con un equipo local de 1.500 hombres y mujeres, dedicados a que los dalits y los grupos tribales de la zona mejoren sus condiciones de vida, recuperen su dignidad, sean autosuficientes y dueños de su propio destino.

Para el bienio 2004-2005, las actuaciones a acometer son: la construcción de un hospital en la ciudad de Kalyandurg, un centro de asistencia para enfermos de sida, una escuela de educación secundaria para invidentes y 201 viviendas.

La precariedad del sistema médico público en Anantapur requería urgentemente un nuevo hospital en Kalyandurg, que diera cobertura sanitaria a las más de 300.000 personas de la zona, que en caso de urgencia o de intervención quirúrgica han de desplazarse al menos 70 kilómetros. Ir al dentista, por ejemplo, supone perder un jornal de trabajo y pagar el transporte y la visita médica. El hospital será gratuito para los niños y de precio reducido para el resto. Contará con 75 camas y con unidades dental, psiquiátrica, de ginecología y obstetrícia, de medicina general, de cirugía, de rayos X y de investigación.

También los afectados por el VIH/SIDA mejorarán su calidad de vida con la construcción de un centro especializado. El sida ya es un grave pro-

També els afectats pel VIH/SIDA milloraran la seva qualitat de vida amb la construcció d'un centre especialitzat. La sida ja és un greu problema sanitari a l'Índia. Les transfusions de sang, les relacions sexuals sense protecció, l'ús de xeringues i de material mèdic sense desinfectar, són les principals vies de contagi d'aquesta malaltia, que és l'objecte d'un fort rebuig social. La residència tindrà capacitat per a 30 pacients amb patologies greus i cobrirà les necessitats mèdiques, psicològiques i socials de les persones seropositives, i els proporcionarà assistència complementària en el seu domicili o en centres socials.

La comunitat dàlit sol viure en suburbis o barris marginals, en barraques precàries, sense pous ni latrines. En el camp, on continua vigent el caràcter d'intocable, els dàlits han de viure, almenys, a mig quilòmetre del poble. Des de 1997, la FVF ha construït més de 11.000 habitatges i 400 per a persones discapacitades. Per tal de reforçar els llaços comunitaris, la comunitat s'implica en els treballs d'edificació (cada família té alguns dels seus membres treballant sobre el terreny). Aquests habitatges els proporcionen unes mínimes condicions de salubritat i de protecció enfront de les pluges torrencials i la intensa calor, però sobretot enforteixen el sentiment de dignitat d'aquesta comunitat tan profundament discriminada.

L'augment del nivell d'autoestima, tant personal com col·lectiu, es fa sentir en el major rendiment i integració dels nins i nines a l'escola. Quan la FVF/RDT inicià el seu programa educatiu el 1978, menys d'un 10% dels nins de les comunitats dàlits es matriculaven a les escoles governamentals. Avui en dia, professors d'aquella primera generació de dàlits que tingueren accés a l'educació, imparteixen classes d'ensenyament primari a nins d'entre 4 i 9 anys. Els que volen continuar estudis de secundària i estudis superiors a les escoles públiques, reben ajuda de la FVF/RDT per al cost de les matrícules i del material escolar.

També 300 nines i nins invidents es beneficiaran amb la construcció d'una escola d'educació secundària adaptada a les seves necessitats. L'edifici comptarà amb laboratoris de química i de biologia, una sala d'informàtica, una sala de música i dansa, una sala de reunions i cuina, dormitoris i infermeria.

L'activista dàlit Martin Macwan, creu que la trista situació dels dàlits i l'abús sistemàtic dels seus drets sols es pot resoldre canviant la mentalitat de la gent. I nosaltres hi podem contribuir.

blema sanitario en la India. Las transfusiones de sangre, las relaciones sexuales sin protección, el uso de jeringuillas y de material médico sin desinfectar, son las principales vías de contagio de esta enfermedad, que es objeto de un fuerte rechazo social. La residencia tendrá capacidad para 30 pacientes con patologías graves y cubrirá las necesidades médicas, psicológicas y sociales de las personas seropositivas, proporcionándoles asistencia complementaria en su domicilio o en centros sociales.

La comunidad dalit suele habitar en suburbios o barrios marginales, en precarias chozas, sin pozos ni latrinas. En el campo, donde continúa vigente el carácter de intocable, los dalit deben vivir, por lo menos, a medio kilómetro del pueblo. Desde 1997, la FVF ha construido más de 11.000 viviendas y 400 para personas discapacitadas. Para reforzar los lazos comunitarios, la propia comunidad se implica en los trabajos de edificación (cada familia tiene a algunos de sus miembros trabajando sobre el terreno). Estas viviendas les proporcionan unas mínimas condiciones de salubridad y de protección frente a las lluvias torrenciales y el intenso calor, pero sobre todo fortalecen el sentimiento de dignidad de esta comunidad tan profundamente discriminada.

El aumento del nivel de autoestima, tanto personal como colectivo, se deja sentir en el mayor rendimiento e integración de los niños y niñas en la escuela. Cuando la FVF/RDT inició su programa educativo en 1978, menos de un 10% de los niños de las comunidades dalits se matriculaban en las escuelas gubernamentales. Hoy día, profesores de aquella primera generación de dalits que tuvieron acceso a la educación, imparten clases de enseñanza primaria a niños de entre 4 y 9 años. Los que desean continuar estudios de secundaria y estudios superiores en las escuelas públicas, reciben ayuda de la FVF/RDT para el coste de las matrículas y del material escolar.

También 300 niñas y niños invidentes se beneficiarán con la construcción de una escuela de educación secundaria adaptada a sus necesidades. El edificio contará con laboratorios de química y de biología, una sala de informática, una sala de música y danza, una sala de reuniones y cocina, dormitorios y enfermería.

El activista dalit Martin Macwan, cree que la triste situación de los dalits y el atropello sistemático de sus derechos sólo puede resolverse cambiando la mentalidad de la gente. Y nosotros podemos contribuir a ello.

www.fundaciónvicenteferrer.org

Fundación Vicente Ferrer

Fundación Vicente Ferrer

La Direcció General de Cooperació té en marxa dues convocatòries:

- Convocatòria de sensibilització amb una quantitat de 90.600 €. La data de presentació de projectes és del 1 al 23 de setembre.
- Convocatòria "Junts per Àsia" amb una dotació de 106.000 €. Pendent de publicació.

Conveni ib-salut

En breu se signarà el conveni de col·laboració entre la Conselleria de Presidència i Esports i l'Institut Balear de Salut (ib-salut) per dur a terme activitats de cooperació per al desenvolupament en l'àmbit sanitari. El conveni contempla les activitats següents:

- 1- El tractament mèdic d'atenció primària i especialitzada que l'ib-salut dispensi a través de la seva xarxa hospitalària a ciutadans residents en països en vies de desenvolupament.
- 2- La donació als sistemes de salut dels països en vies de desenvolupament dels materials i equipaments mèdics que cedeixen els centres hospitalaris dependents de l'ib-salut.
- 3- La creació d'espais informatius als centres hospitalaris.

Seminari Internacional sobre Codesarrollo

S'ha previst que els dies 30 de novembre, 1 i 2 de desembre es realitzi el 1r Seminari Internacional sobre Codesenvolupament de les Illes Balears. El seminari s'estructura a partir de tres àmbits temàtics: 1) Objectius del Mil·leni i migracions; 2) formació dels immigrants com a agents de desenvolupament/ associacionisme; 3) iniciatives econòmiques per al desenvolupament.

Seminari sobre la Gestió Mediambiental de l'Activitat Turística

En el marc del Programa Azahar, l'Agència Espanyola de Cooperació i la Conselleria de Presidència i Esports organitzen un Seminari sobre la "Gestió Mediambiental de l'Activitat Turística", a la Universitat de les Illes Balears, del 14 al 19 de novembre de 2005. El termini d'admissió de sol·licituds acaba el 23 de setembre. El Seminari va dirigit a professionals i funcionaris de l'Administració pública de països del Magrib, l'Orient Mitjà i el Sud-est d'Europa.

Cursos amb conveni amb la UIB

- Curs introductori sobre la perspectiva de gènere en la cooperació al desenvolupament. Del 2 al 4 de novembre de 2005.
- Curs monogràfic sobre drets humans i protecció dels grups humans més vulnerables. Del 3 al 20 d'octubre de 2005.
- Curs monogràfic sobre comptabilitat per a ONGD. 18, 21, 23, 25 i 30 de novembre i 2, 12, 14 i 16 de desembre de 2005.

La Dirección General de Cooperación tiene en marcha dos convocatorias:

- Convocatoria de sensibilización con una cantidad de 90.600 €. La fecha de presentación de proyectos es del 1 al 23 de septiembre.
- Convocatoria "Junts per Àsia" con una dotación de 106.000 €. Pendiente de publicación.

Convenio ib-salut

En breve se firmará el convenio de colaboración entre la Consejería de Presidencia y Deportes y el Institut Balear de Salut (ib-salut) para llevar a término actividades de cooperación para el desarrollo en el ámbito sanitario. El convenio contempla las siguientes actividades:

- 1- El tratamiento médico de atención primaria y especializada que el ib-salut dispense a través de su red hospitalaria a ciudadanos residentes en países en vías de desarrollo.
- 2- La donación a los sistemas de salud de los países en vías de desarrollo de los materiales y equipamientos médicos que ceden los centros hospitalarios dependientes del ib-salut.
- 3- La creación de espacios informativos en los centros hospitalarios.

Seminario Internacional sobre Codesarrollo

Está previsto para los días 30 de noviembre, 1 y 2 de diciembre realizar el 1er Seminario Internacional sobre Codesarrollo de las Illes Balears. El seminari se estructura a partir de tres àmbits temàtics: 1) Objetivos del Milenio y migraciones; 2) formación de los inmigrantes como agentes de desarrollo/Asociacionismo; 3) iniciativas económicas para el desarrollo.

Seminario sobre la Gestión Medioambiental de la Actividad Turística

En el marco del Programa Azahar, la Agencia Española de Cooperación y la Consejería de Presidencia y Deportes organizan un Seminario sobre la "Gestió Mediambiental de la Activitat Turística", en la Universitat de les Illes Balears, del 14 al 19 de novembre de 2005. El termino de admisión de sol·licituds acaba el 23 de setembre. El Seminari se dirige a profesionales y funcionarios de la Administración Pública de países del Magreb, Oriente Medio y Sudeste de Europa.

Cursos con convenio con la UIB

- Curso introductorio sobre la perspectiva de género en la cooperación al desarrollo. Del 2 al 4 de noviembre de 2005.
- Curso monográfico sobre derechos humanos y protección de los grupos humanos más vulnerables. Del 3 al 20 de octubre de 2005.
- Curso monográfico sobre contabilidad para ONGD. Los días 18, 21, 23, 25 y 30 de noviembre y 2, 12, 14 y 16 de diciembre de 2005.

subscriu-te | suscríbete
gratuïtament | gratuitamente

cooperant
www.cooperant.org

Nom i llinatges / Nombre y apellidos

Telèfon / Teléfono

Adreça / Dirección

CP

Localitat / Localidad

Província / Provincia

E-mail

Subscriu-te avui mateix enviant aquest cupó a: | Suscríbete hoy mismo enviando este cupón a:

Govern de les Illes Balears - Conselleria de Presidència i Esports - Direcció General de Cooperació

C/ Sant Joan de la Salle, 7 • 07003 Palma • Tel.: 971 17 74 34 • Fax: 971 17 60 98

Si vols més informació, posa't en contacte amb nosaltres | Si quieres más información, ponte en contacto con nosotros

Llei de cooperació

Una vegada aprovada pel Parlament, la Llei de cooperació es va publicar el dia 30 de juny de 2005 (BOIB núm. 99). Aquesta Llei té per objecte regular el règim jurídic de la política de cooperació per al desenvolupament de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, que s'entén com el conjunt d'actuacions, capacitats i recursos que aquesta Administració posa al servei dels pobles més desfavorits, amb la finalitat de contribuir a l'eradicació de la pobresa, al progrés humà, econòmic i social, i a la defensa dels drets fonamentals de les persones. Els recursos que destina la comunitat autònoma de les Illes Balears a la cooperació per al desenvolupament corresponen a un mínim d'un 0,7% dels fons propis dels pressuposts de la comunitat autònoma.

L'activitat de cooperació per al desenvolupament s'articula al voltant de 4 eixos de prioritats: a) geogràfiques, donant prioritat als països que figuren a la llista del Comitè d'Ajuda al Desenvolupament i als països amb vincles històrics i culturals, a més d'aquells emissors d'emigrants; b) sectorials, donant preferència als serveis socials, l'educació i la defensa dels drets humans, i fomentant la sensibilització i l'educació per al desenvolupament; c) socials, prioritzant els col·lectius de dones, la infància, la població infantil i altres grups vulnerables; i d) transversals, donant importància a l'enfocament de gènere, la lluita contra la pobresa, la sostenibilitat mediambiental i l'enfortiment de les estructures democràtiques i la societat civil. La política de cooperació s'estableix mitjançant els plans directores i els plans anuals.

Cursos propis de la Direcció General de Cooperació

- Avaluació de projectes d'ajuda al desenvolupament.
- Objectius del Mil·lenni.

(les dates d'aquests dos cursos s'han de determinar)

Nova seu de la Direcció General de Cooperació

Sant Joan de la Salle, 7 - 07003 PALMA. Tel. 971 78 41 21 - fax 971 17 60 98 - <http://dgcooper.caib.es>

Ley de cooperación

Una vez aprobada por el Parlamento, la Ley de cooperación se ha publicado el día 30 de junio de 2005 (BOIB núm.99). Esta ley tiene por objeto regular la política de cooperación para el desarrollo de la Administración de la comunidad autónoma de las Illes Balears, entendida como el conjunto de actuaciones, capacidades y recursos que esta Administración pone al servicio de los pueblos más desfavorecidos, con la finalidad de contribuir a la erradicación de la pobreza, al progreso humano, económico y social, y a la defensa de los derechos fundamentales de las personas. Los recursos que destina la comunidad autónoma de las Illes Balears a la cooperación para el desarrollo corresponden a un mínimo de un 0,7 de los fondos propios de los presupuestos de la comunidad autónoma.

La actividad de cooperación para el desarrollo se articula en 4 ejes de prioridades: a) geográficas, dando prioridad a los países que figuren en la lista del Comité de Ayuda al Desarrollo y a los países con vínculos históricos y culturales, además de aquellos emisores de emigrantes; b) sectoriales, dando preferencia a los servicios sociales, la educación, la defensa de los derechos humanos, y fomentando la sensibilización y la educación para el desarrollo; c) sociales, priorizando los colectivos de mujeres, la infancia, población infantil y otros grupos vulnerables; d) transversales, dando importancia al enfoque de género, la lucha contra la pobreza, la sostenibilidad medioambiental y el fortalecimiento de las estructuras democráticas y sociedad civil.

La política de cooperación se establece a través de los planes directores y los planes anuales.

Cursos propis de la Dirección General de Cooperación

- Evaluación de proyectos de ayuda al desarrollo.
- Objetivos del Milenio.

(Las fechas de los cursos están por determinar)

Nueva sede de la Dirección General de Cooperación

Sant Joan de la Salle, 7 - 07003 PALMA. Tel. 97178 41 21 - fax. 97117 60 98 - <http://ldgcooper.caib.es>

Jornada festiva de la campanya "Junts per Àsia"

diari de viatge

diario de viaje

ETIÒPIA, MARÇ 2005

Entoto és el punt més alt d'Addis Ababa. Cobert d'eucaliptus, aquest turó és una atalaya perfecta de gairebé tres mil metres, des d'on es pot contemplar la capital d'un dels països més pobres del món: Etiòpia (en el lloc 169, d'un total de 175 països, en la classificació de l'índex de desenvolupament humà). Des de dalt, la calamina de les barraques enganya els sentits i pinta de plata diferents punts de la ciutat. No fa falta consultar els darrers estudis sobre estratificació social; una passejada curta és suficient per obtenir una mostra de la desigualtat legitimada pels països del Nord: cecs amb pigall, leprosos, sacerdots ortodoxos, nins treballant en qualsevol negoci, pastors de cabres, executius, funcionaris, comerciants, enllustradors...

Abandonem Addis per la carretera del sud. Travessem la zona dels llacs i, després de gairebé quatre hores de viatge per l'altiplà, arribem a Shashamane, aturada obligada abans de prosseguir cap a Kachachullo, on Llevant en Marxa duu a terme diversos projectes de cooperació. En aquesta cruïlla de camins, on s'escolta música reggae pel carrer, hi viu una comunitat rastafariana, reclusa en el seu recobrat paradís particular, herència de l'emperador Haile Selassie.

Joana Barceló viatjà a Etiòpia com a cooperant de l'ONG Llevant en Marxa.

Amb el jeep equipat amb tot allò necessari per acampar una setmana a Kachachullo, realitzem, en tot just dues hores i cobrint una distància de 90 quilòmetres, un viatge en el temps de 10.000 anys i retrocedim fins al neolític.

En aquesta zona conviuen ètnies diferents: hadya, oromo, kambatta i alaba, que practiquen una agricultura de subsistència. Si l'època de pluges és irregular, la conseqüència immediata en aquesta regió superpoblada és la fam. El primer projecte, per pal·liar aquest problema, consisteix en la construcció d'alguns pous. L'aigua és el fonament de qualsevol altre projecte futur, tant educatiu com sanitari.

Al costat del riu, en una bella explanada jalonada de sicòmors, visitem els terrenys per a la investigació experimental de cultius. La formació agrícola i l'educació bàsica són els reptes més importants per a aquesta zona, on el grau d'analfabetisme supera el 90%. El reggae, banda sonora nacional de les zones urbanes, no s'escolta a Kachachullo. L'educació és l'esperança per a aquestes nines i nins, homes i dones, que, ara per ara, no disposen de futur.

ETIOPÍA, MARZO 2005

Entoto es el punto más alto de Addis Abeba. Cubierta de eucaliptos, esta colina es una atalaya perfecta de casi tres mil metros, desde donde se puede contemplar la capital de uno de los países más pobres del mundo: Etiopía (en el lugar 169, de un total de 175 países, en la clasificación del índice de desarrollo humano). Desde lo alto, la calamina de las chabolas engaña los sentidos y pinta de plata diferentes puntos de la ciudad. No hace falta consultar los últimos estudios sobre estratificación social; un breve paseo es suficiente para obtener una muestra de la desigualdad legitimada por los países del Norte: ciegos con lazarillo, leprosos, sacerdotes ortodoxos, niños trabajando en cualquier negocio, pastores de cabras, ejecutivos, funcionarios, comerciantes, limpiabotas...

Abandonamos Addis por la carretera del sur. Cruzamos la zona de los lagos y, tras casi cuatro horas de viaje por el altiplano, llegamos a Shashamane, parada obligada antes de proseguir hacia Kachachullo, donde Llevant en Marxa lleva a cabo diversos proyectos de cooperación. En este cruce de caminos, donde se escucha música reggae por la calle, vive una comunidad rastafari, reclusa en su particular paraíso recobrado, herencia del emperador Haile Selassie.

Joana Barceló viajó a Etiopía como cooperante de la ONG Llevant en Marxa.

Con el jeep equipado con lo necesario para acampar una semana en Kachachullo, realizamos, en apenas dos horas y cubriendo una distancia de 90 kilómetros, un viaje en el tiempo de 10.000 años, retrocediendo hasta el neolítico.

En esta zona conviven diferentes etnias: hadya, oromo, kambatta y alaba, practicando una agricultura de subsistencia. Si la época de lluvias es irregular, la consecuencia inmediata en esta región superpoblada es el hambre. El primer proyecto, para paliar este problema, consiste en la construcción de varios pozos. El agua es el fundamento de cualquier otro proyecto futuro, tanto educativo como sanitario.

Junto al río, en una hermosa explanada jalonada por sicómors, visitamos los terrenos para la investigación experimental de cultivos. La formación agrícola y la educación básica son los retos más importantes para esta zona, donde el grado de analfabetismo supera el 90%. El reggae, banda sonora nacional de las zonas urbanas, no se escucha en Kachachullo. La educación es la esperanza para estas niñas y niños, hombres y mujeres, que, hoy por hoy, no disponen de futuro.

EL CAFÈ

Sol o amb llet, caputxino, irlandès, turc, cigaló, descafeïnat... el cafè és la beguda reconfortant més popular del món i la tercera més consumida, després de l'aigua i el te. La paraula cafè, de l'àrab *quahwah* (beguda excitant), dona nom als fruits i llavors de l'arbre del cafè, i a la beguda obtinguda per infusió dels seus grans torrats i mòlts.

Les plantes més antigues de cafè silvestre s'han localitzat a Etiòpia. Des de temps remots, l'home mastegava el fruit del cafè per les seves propietats estimulants, i els grans mesclats amb greix servien d'aliment als guerrers i els proporcionaven ànims i energia. I és que la cafeïna té efectes benèfics, sempre que no se superin els 300 mil·ligrams al dia.

Com que l'arbre del cafè es desenvolupa bé en regions de clima tropical, el seu cultiu s'estén per Àfrica, l'Amèrica Llatina, el Carib i Àsia, i dona feina a uns 25 milions d'agricultors. Els grans de cafè verd es transporten als països de consum, on es torren i envasen. Entre les varietats més conegudes figuren l'Aràbic, que creix en altituds d'entre 600 i 2.000 metres i representa el 75% de la producció mundial, i la Robusta, cultivada en altures inferiors als 700 metres, més resistent i amb el doble de cafeïna, encara que de menor qualitat aromàtica.

El gust del cafè depèn de la qualitat del producte, però també de la preparació de la beguda: moldre el cafè en gra a l'instant garanteix que els aromes i olis essencials ens arribin intactes. Així, degustant una tassa de bon cafè podrem referir-nos al seu sabor encaramel·lat, al seu gust de xocolata, fragant, madur, vinós, salvatge, ametllat o picant. Però a milions d'agricultors dels països del Sud el cafè els fa un gust amarg; i és que només reben l'1% del preu que paguem a Europa per una tassa de cafè.

El temps de vida limitat del cafè transformat, la pràctica, entre les grans companyies, de mesclar i torrar diferents varietats al gust dels consumidors locals, i les barreres proteccionistes, fan difícil l'existència d'indústries transformadores de cafè en els països productors. A més, la sobreproducció i les recents crisis en el mercat internacional del cafè han afavorit que les empreses torradores obtinguin elevats marges de beneficis, mentre que toleren que es paguin preus miserables als productors de cafè verd. Per això, els països productors de cafè i les organitzacions de desenvolupament s'han mobilitzat per reclamar un preu just i estable per al cafè.

Sebastião Salgado per a illycaffè.
"In Principio" (Karnataka, Índia)

EL CAFÉ

Sólo o con leche, capuchino, irlandés, turco, carajillo, descafeinado... el café es la bebida reconfortante más popular del mundo y la tercera más consumida, después del agua y el té. La palabra café, del árabe quahwah (bebida excitante), da nombre a los frutos y semillas del árbol cafeto, y a la bebida obtenida por infusión de sus granos tostados y molidos.

Las plantas más antiguas de café silvestre se han localizado en Etiopía. Desde tiempos remotos, el hombre masticaba el fruto del café por sus propiedades estimulantes y los granos mezclados con grasa servían de alimento a los guerreros, proporcionándoles ánimo y energía. Y es que la cafeína tiene efectos benéficos, siempre que no se superen los 300 miligramos por día.

Como el árbol del cafeto se desarrolla bien en las regiones de clima tropical, su cultivo se extiende por África,

América Latina, el Caribe y Asia, dando trabajo a unos 25 millones de agricultores. Los granos de café verde se transportan a los países de consumo, donde se tuestan y envasan. Entre las

variedades más conocidas figuran la Arábica, que crece en altitudes entre 600 y 2.000 metros y representa el 75% de la producción mundial, y la Robusta, cultivada en alturas inferiores a los 700 metros, más resistente y con el doble de cafeína, aunque de menor calidad aromática.

El sabor del café depende de la calidad del producto, pero también de la preparación de la bebida: moler el café en grano al instante garantiza que los aromas y aceites esenciales nos lleguen intactos. Así, degustando una taza de buen café podremos referirnos a su sabor acaramelado, achocolatado, fragante, maduro, vinoso, salvaje, almendrado o picante. Pero a millones de campesinos de los países del Sur el café les sabe amargo; y es que sólo reciben el 1% del precio que pagamos en Europa por una taza de café.

El tiempo de vida limitado del café transformado, la práctica, entre las grandes compañías, de mezclar y tostar diferentes variedades al gusto de los consumidores locales, y las barreras proteccionistas, hacen difícil la existencia de industrias transformadoras de café en los países productores. Además, la sobreproducción y las recientes crisis en el mercado internacional del café han favorecido que las empresas tostadoras obtengan elevados márgenes de beneficios, mientras toleran que se paguen precios miserables a los productores de café verde. Por ello, los países productores de café y las organizaciones de desarrollo se han movilizado reclamando un precio justo y estable para el café.

All the children in school Artistes diversos, CD, 2004.

Aquest disc és una iniciativa de la Fundació Audrey Hepburn per al programa d'Unicef "Tots els nins a l'escola", que persegueix l'alfabetització i l'educació, durant els propers 10 anys, de 120 milions de nins. Una vintena d'artistes com ara Susheela Raman, Teresa Salgueiro, Caetano Veloso, Dulce Pontes, Ani DiFranco o Omara Portuondo, han cedit els seus temes a aquesta causa.

Este disco es una iniciativa de la Fundación Audrey Hepburn para el programa de Unicef "Todos los niños en la escuela", que persigue la alfabetización y educación, en los próximos 10 años, de 120 millones de niños. Una veintena de artistas como Susheela Raman, Teresa Salgueiro, Caetano Veloso, Dulce Pontes, Ani DiFranco u Omara Portuondo, han cedido sus temas a esta causa.

Koyaanisqatsi + Powaqqatsi Godfrey Reggio. Pack DVD.

El 1983, el director Godfrey Reggio estrenà *Koyaanisqatsi* ("Vida fora d'equilibri" en llengua hopi). La pel·lícula, un experiment visual i sonor, està composta per una successió d'imatges entrelaçades de paisatges naturals i ambients de la nostra societat urbana, a compàs de la música del compositor Philip Glass. El 1998, Reggio realitzà *Powaqqatsi* ("Vida en transformació"), on confronta imatges de cultures antigues amb escenes de la vida moderna. Dues pel·lícules sense paraules que ens indueixen a reflexionar sobre el preu del progrés.

En 1983, el director Godfrey Reggio estrenó Koyaanisqatsi ("Vida fuera de equilibrio" en lengua hopi). La película, un experimento visual y sonoro, está compuesta por una sucesión de imágenes entrelazadas de paisajes naturales y ambientes de nuestra sociedad urbana, al compás de la música del compositor Philip Glass. En 1998, Reggio realizó Powaqqatsi ("Vida en transformación"), donde confronta imágenes de culturas antiguas con escenas de la vida moderna. Dos películas sin palabras que nos inducen a reflexionar sobre el precio del progreso.

La cooperación internacional con los pueblos indígenas

J. Daniel Oliva. CIDEAL, 2005, 384 p.

Aquesta obra aborda, des d'una perspectiva multidisciplinària, el paper de la cooperació internacional en relació amb els pobles indígenes. L'autor, fent ús de la documentació més recent, ens presenta la història de l'indigenisme, les seves expectatives de desenvolupament, el Dret Internacional sobre aquesta matèria i algunes de les iniciatives dutes a terme per organismes multilaterals, la Unió Europea i la Cooperació Espanyola.

Esta obra aborda, desde una perspectiva multidisciplinaria, el papel de la cooperación internacional en relación con los pueblos indígenas. El autor, haciendo uso de la documentación más reciente, nos presenta la historia del indigenismo, sus propias expectativas de desarrollo, el Derecho Internacional sobre esta materia y algunas de las iniciativas llevadas a cabo por organismos multilaterales, la Unión Europea y la Cooperación Española.

www.prb.org

El Population Reference Bureau fa més de 70 anys que es dedica a l'estudi de la població mundial. El seu lloc web en espanyol difon informació sobre les tendències demogràfiques i les seves conseqüències. Hi podem consultar, entre d'altres, informes sobre més de 200 països, una guia ràpida de població per a les persones interessades en temes de demografia, o el popular article *¿Cuál es el número total de personas que han vivido en la Tierra?*

El Population Reference Bureau lleva más de 70 años dedicado al estudio de la población mundial. Su sitio web en español difunde información sobre las tendencias demográficas y sus consecuencias. En él podemos consultar, entre otros, informes sobre más de 200 países, una guía rápida de población para las personas interesadas en temas de demografía, o el popular artículo ¿Cuál es el número total de personas que han vivido en la Tierra?

www.congde.org

La seva pàgina web publica un resum de l'actuació de 21 ONG a la catàstrofe del sud-est asiàtic (fons recaptats, activitats realitzades, tasques de coordinació, properes accions de reconstrucció). Els informes íntegres es troben disponibles als llocs web de cada organització.

Su página web publica un resumen de la actuación de 21 ONG en la catástrofe del sureste asiático (fondos recaudados, actividades realizadas, labores de coordinación, próximas acciones de reconstrucción). Los informes íntegros están disponibles en los sitios web de cada organización.

www.fundacionbip-bip.org

En aquesta pàgina es dona a conèixer la tasca d'aquesta fundació per lluitar contra la bretxa digital, a través de la recollida i posada al punt d'equips informàtics i la capacitat de nous usuaris. A més, a través del seu portal de solidaritat, ofereix una guia de recursos socials i una zona de voluntariat en línia.

En esta página se da a conocer la labor de esta fundación para luchar contra la brecha digital, a través de la recogida y puesta a punto de equipos informáticos y la capacitación de nuevos usuarios. Además, a través de su portal de solidaridad, ofrece una guía de recursos sociales y una zona de voluntariado en línea.

Jaume Caldentey

**San Cristóbal de las Casas
(Chiapas)**

Jaume Caldentey Bauzá (Caracas, 1965), camarògraf, ha participat en diversos documentals sobre projectes balears de cooperació al desenvolupament a Àfrica i Llatinoamèrica.

A la fotografia, feta en un mercat de l'estat de Chiapas (Mèxic), el fill d'uns jornalers agrícoles col·labora en l'economia familiar amb la venda de panotxes. A Mèxic, 3,3 milions de nins, especialment indígenes, treballen; una realitat moltes vegades ignorada en un dels països més rics de l'Amèrica Llatina.

Jaume Caldentey Bauzá (Caracas, 1965), camarógrafo, ha participado en diversos documentales sobre proyectos baleares de cooperación al desarrollo en África y Latinoamérica.

En la fotografía, tomada en un mercado del estado de Chiapas (México), el hijo de unos jornaleros agrícolas colabora en la economía familiar con la venta de mazorcas de maíz. En México, 3,3 millones de niños, especialmente indígenas, trabajan; una realidad muchas veces ignorada en uno de los países más ricos de Latinoamérica.